

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma

Markku-Pekka Kainulainen

MIKROYRITYKSEN TOIMINNAN TEHOSTAMINEN
DIGITALISAATION AVULLA

Opinnäytetyö
Toukokuu 2018



OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2018
Tietojenkäsittely

Tikkarinne 9
80220 JOENSUU
(013) 260 600

Tekijä(t)
Markku-Pekka Kainulainen

Nimeke
Mikroyrityksen toiminnan tehostaminen digitalisaation avulla

Toimeksiantaja
Karelia-ammattikorkeakoulu

Tiivistelmä

Opinnäytetyössä tutkittiin digitalisaation hyödyntämisen tuomia mahdollisuuksia mikroyrityksissä. Työn tavoitteena oli laatia mikroyrityksille ohje sähköisten liiketoimintaohjelmien ja asiointipalveluiden hyödyntämiseen päivittäisessä ja tehokkaassa yritystoiminnassa. Opinnäytetyössä tarkastellaan ohjelmistoja ja verkkopalveluita, joiden avulla yritykset voivat tehostaa toimintaansa. Pääpaino on kotimaisissa sovelluksissa ja asiointipalveluissa.

Tutkimuksen lähtökohtana oli se, että digitalisaation hyödyntäminen pidetään mahdollisimman edullisena ja helposti käyttöön otettavana. Työ on tarkoitettu kaikille mikroyrityksille yleiseksi digitalisaatio-ohjeeksi.

Tuloksien yhteydessä on hyödynnetty aiempaa tutkimustietoa sekä harjoittelun yhteydessä hankkimaani kokemusta. Johtopäätöksenä oli, että ohjelmien ja verkkopalveluiden hyödyntäminen yritystoiminnassa helpottaa yrittäjän ajanhallintaa ja auttaa yrityskulujen hallinnassa. Yrityksen taloushallinto, toiminnanohjaus, verkkosivujen ja verkkokaupan suunnittelu sekä toteutus, pilvipalvelut sekä kyberturvallisuus vievät paljon aikaa, ja näin niiden ulkoistaminen on suositeltavaa yritystoiminnan tehostamiseksi. Rajalliset resurssit voidaan keskittää yrityksille tärkeisiin kehityskohtiin, koska yrittäjät eivät silloin hoida kaikkia yrityksen asioita itse.

Kieli

suomi

Sivuja 46

Liitteet 0

Asiasanat

mikroyritys, digitalisaatio, toiminnan tehostaminen



THESIS
May 2018
Business Information Technology

Tikkarinne 9
80220 JOENSUU
FINLAND
(013) 260 600

Author (s)
Markku-Pekka Kainulainen

Title
Using Digitalization to Optimize the Operation of a Micro Company

Commissioned by
Karelia UAS

Abstract

The purpose of this thesis was to examine how digitalization optimizes the operation of a micro company and how digitalization could be utilized.

This study aims to offer a usable general digitalization guide for all micro companies. This thesis covers the basics of electronic business and some valuable public Finnish electronic services with important software tips usable to micro company entrepreneurs. The importance of business management, websites, web stores, cloud services and information security are covered as well.

The results of the study were gathered by examining existing studies and comparing different services and applications. The premise of choosing the specific services and applications was to guide micro companies keep the overall costs as low as possible while still fully utilizing digitalization. The conclusion was that by utilizing information technology and outsourcing business management, websites, web stores, cloud services and also information security the process of digitalization helps all micro company entrepreneurs optimize time management and focus into improving the main business areas.

Language

Finnish

Pages 46

Appendices 0

Keywords

micro company, digitalization, optimizing operation

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Mikroyrityksen digitalisaatio	6
2.1	Sähköinen liiketoiminta	12
2.2	Sähköinen asiointi	16
3	Mikroyrityksen liiketoiminta	18
3.1	Taloushallinto	20
3.2	Toiminnanohjaus	22
3.3	Kotisivut	23
3.4	Verkkokauppa	26
3.5	Pilvipalvelut	27
3.6	Kyberturvallisuus	31
4	Tutkimusongelma, -menetelmät ja tavoite	33
5	Tutkimuksen tulokset	35
6	Yhteenveto	41
	Lähteet	45

1 Johdanto

Nykyisin digitalisaatiosta puhutaan lähes kaikessa toiminnassa, ja se myös koskettaa meitä kaikkia. Onkin erikoista, että asiasta on alettu puhua vasta nyt, vaikka digitalisaatiosta on tullut muotisana ja vaikka sen voisi katsoa alkaneen jo 1990-luvulla kotitietokoneiden yleistymisen myötä. Tässä opinnäytetyössä tutkittiin mikroyrityksien mahdollisuuksia tehostaa toimintaansa digitalisoinnin avulla ja samalla selvittää siitä saatavat edut päivittäisen liiketoiminnan osalta. Mikroyrityksellä tarkoitetaan pienikokoista yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tilastovuodesta 2003 alkaen (Tilastokeskus 2017).

Digitalisaatio on yrityksen toiminnan sähköistämistä tietotekniikan avulla, hyödyntäen esimerkiksi sosiaalista mediaa laajemman asiakaskunnan tavoittamiseksi kellon ympäri ja näin ollen parantaen yrityksen kaupankäyntiä muuttuneiden liiketoimintamallien sekä uusien arvonlisäys- että ansaintamahdollisuuksien ansiosta. Digitalisaatio poistaa aikaan, tilaan, tiedonsaantiin sekä osallistumiseen liittyviä vuorovaikutusrajoituksia (Wikipedia 2018a). Mikroyrityksen digitalisaatio koostuu sähköisestä liiketoiminnasta ja sähköisestä asioinnista.

Päädyin valitsemaan opinnäytetyöni aiheen ollessani työharjoittelussa eräässä rakennusalan mikroyrityksessä. Autoin työharjoitteluni aikana yritystoiminnan sähköistämisessä, ja sain aiheidean opinnäytetyölle havaitessani digitalisaation olevan yrittäjille tuntematon käsite. Alun perin opinnäytetyöni piti valmistua toimeksiantona kyseiselle yritykselle, mutta sen toiminta loppui ennen kuin työni valmistui. Aihe muutettiin yleiseksi mikroyritysten ohjeeksi yrityskohtaisen toiminnan tehostamiskartoituksen sijaan.

Tämän työn tavoitteena oli laatia yleisesti pätevä ohje mikroyrityksien toiminnan sähköistämiseksi digitalisaation, pilvipalveluiden ja valtakunnallisen sähköisen asiointin avulla, ilman että yritys joutuisi turvautumaan kalliisiin IT-palveluihin (informaatioteknologiapalveluihin).

Työn rakenne koostuu etupäässä verkkolähteiden avulla laaditusta teoriaosasta, jossa tarkastellaan mikroyrityksen näkökulmasta oleellisia digitaalisoinnin luomia haasteita ja mahdollisuuksia. Digitalisaatiota koskevassa luvussa käsitellään yleisellä tasolla sähköistä liiketoimintaa, sosiaalisen median merkitystä sekä esitellään yrityksen kannalta hyödyllisiä sähköisiä palveluita ja ohjelmistoja.

Kolmannessa luvussa käydään läpi mikroyrityksen liiketoiminnan kannalta tärkeitä toimintoja ja niiden digitaalista tarjontaa: taloushallintoa, toiminnanohjausta, kotisivujen toteutusta, verkkokauppaa, pilvipalveluita sekä kyberturvallisuutta. Luvussa esittelen joitakin mielestäni hyviä esimerkkivaihtoehtoja ohjelmistoille tai palveluntarjoajille, jotka mikroyrityksien kannattaisi tarkistaa oman yritystoimintansa digitalisoinnin kanssa toimiessaan.

Nelosluvussa, tutkimusongelma-, -menetelmät ja -tavoite kuvataan tutkimuksen lähtökohdat ja määritellään tutkimusongelma johon haetaan vastausta. Lisäksi siinä esitellään tutkimusmenetelmä ja tarkennetaan tutkimuksen tavoite.

Seuraavassa luvussa analysoin ja arvioin tutkimuksen kohteena olevien ilmaisohjelmien ja palveluiden soveltuvuutta mikroyrittäjän hyödynnettäväksi. Arvioin myös luvuissa kaksi ja kolme esiteltyjen ohjelmien ja sähköisten palveluiden soveltuvuutta mikroyritysten tarpeisiin dokumenttitutkimuksen ja osaksi työharjoittelusta saamieni kokemusten perusteella. Yhteenvedossa kerron tiivistetysti koko tutkielman tulokset ja lisäksi pohdin siinä opinnäytetyöprosessin onnistumista ja omaa oppimistani.

2 Mikroyrityksen digitalisaatio

Mikroyritykset ovat suomalaisista yrityksistä puhuttaessa 93 prosentin osuudella selvästi suurin yrityskoko, mutta siitä huolimatta Suomessa keskitytään enemmän vain yli 250 henkilöä työllistäviin suuryrityksiin, joiden osuus on koko maassa vain 0,2 prosenttia. Pk-yritysten (pienien ja keskisuurten, 10–249 henkilöä työllistävien yritysten) aseman parantamisesta on ollut puhetta, mutta mikroyritykset ovat jääneet huomiotta. Hallituksen kaavailemassa työllisyys- ja yrit-

täjiyspaketissa otetaan huomioon nyt myös yksinyrittäjät. Yrittäjyys ja ylipääntään työelämä ovat muuttuneet ja se näkyy esimerkiksi siten, että itsensä työllistävien ja kevytyrittäjien määrät ovat kasvaneet. Toimeentulo voi koostua esimerkiksi osa-aikaisen ja laskutuspalvelun kautta tehtävien töiden yhdistelmästä. Joustavuus ja yksinkertaisuus nousevat tärkeään rooliin työelämän murroksessa; moni tahtoo kokeilla kevytyrittäjyyden avulla oman yritysideoita kantavuutta ja omaa yrittäjyyttä. (Jokilampi 2016.)

Mikroyritykset Suomessa

Mikroyritysten kohdalla alle kaksi henkilöä työllistävät ei-työnantajayritykset lisääntyivät 4900 yrityksellä, eli noin kolme prosenttia vuosien 2008–2012 aikana. Suomessa yritysten määrän kasvu on keskittynyt näihin ei-työnantajiin. Tuloksena yrityskehitys muodostuu pitkälti yksinyrittäjistä ja sen tyypillinen piirre on sivu- ja osa-aikaisten yritysten suuri osuus. (Viherä & Viukari 2015, 15.)

Rinkama on tutkinut korkeintaan kolme henkilöä työllistäviä mikroyrityksiä vuosina 2009–2012. Tällä aikavälillä kyseisten yritysten henkilöstö kasvoi merkittävästi, yli 20 000 henkilöllä. Osa mikroyrityksistä kasvoi melko ripeästi ja tämä olikin työllisyyden ja talouden näkökulmasta erittäin merkittävää. Rinkama toteaa, että mikroyritysten rooli ja merkitys talouskasvun lähteenä on monilta osin vielä tutkimatta. Mikroyritykset edustavat suurta osaa suomalaisesta yhteiskunnasta ja ovat saaneet tietoyhteiskuntatutkimuksessa määräänsä ja vaikuttavuuttaan pienemmän huomion. (Viherä & Viukari 2015, 15.)

Suomalaisista yrittäjistä, alkutuotanto pois lukien, 65 prosenttia oli vuonna 2013 yksinyrittäjiä. Työnantajina toimivia olivat loput 35 prosenttia yrittäjistä. Yksinyrittäjien osuus on lisääntynyt 1990-luvun lopusta lähtien. Yksinyrittäjyys on yleisempää naisten kuin miespuolisten keskuudessa. Miehistä yksinyrittäjiä oli alle 60 prosenttia, mutta naisista sen sijaan yli 75 prosenttia. (Viherä & Viukari 2015, 15.)

Koko maassa yritysten lukumäärä on kasvanut eniten rakentamisessa ja yksityisillä palvelualueilla, kauppaa lukuun ottamatta, aikavälillä 2007–2012. Yksityisillä palvelualueilla yritysten määrä on lisääntynyt edellä mainitulla aikavälillä

määrällisesti eniten terveyspalveluissa, liikkeenjohdon konsultoinnissa, tietotekniikkapalveluissa, kiinteistöjen ylläpitopalveluissa sekä henkilökohtaisissa virkistys- että hemmottelupalveluissa. (Viherä & Viukari 2015, 15.)

Suomessa yritysten määrän kasvu on keskittynyt alle kaksi henkilöä työllistäviin ei-työnantajayrityksiin. Rinkama on tutkinut korkeintaan kolme henkilöä työllistäviä mikroyrityksiä vuosina 2009–2012. Tällä aikavälillä kyseisten yritysten henkilöstö kasvoi merkittävästi, yli 20 000 henkilöllä. Osa mikroyrityksistä kasvoi melko ripeästi ja tämä olikin työllisyyden ja talouden näkökulmasta erittäin merkittävää. Rinkama toteaa, että mikroyritysten rooli ja merkitys talouskasvun lähteenä on monilta osin vielä tutkimatta. Mikroyritykset edustavat suurta osaa suomalaisesta yhteiskunnasta ja ovat saaneet tietoyhteiskuntatutkimuksessa määräänsä ja vaikuttavuuttaan pienemmän huomion. (Viherä & Viukari 2015, 15.)

Ikääntyneiden yrittäjyydestä kertoo se, että yrittäjien (poislukien alkutuotanto) osuus 60–74 -vuotiaiden työllisyydestä vuonna 2012 oli yli viidennes ja 65–69 -vuotiaiden työllisyydestä 35 prosenttia. Tämä saattaa selittyä suurten ikäluokkien siirtymisellä eläkkeelle jatkamaan omaa työtään oman yrityksen perustamisen avulla. Yli 74-vuotiaita ei ollut mukana tilastoissa. (Viherä & Viukari 2015, 15.)

Suomessa yrittäjien koulutustaso on perinteisesti ollut alempi kuin palkansaajilla. Yrittäjien koulutustaso on kuitenkin noussut vuodesta 1997, jolloin noin kolmanneksella ei ollut perusasteen jälkeistä ammatillista tai muuta koulutusta. Vuonna 2011 tämä luku oli pudonnut viidennekseen. Yrittäjistä 35 prosenttia oli suorittanut alemman tai ylemmän korkea-asteen vuonna 2011. Koulutettujen yrittäjien määrä on lisääntynyt erityisesti vuoden 2009 taantuman jälkeen. (Viherä & Viukari 2015, 15.)

Helsingin kaupungin tietokeskus on tilastoinut 1–4 henkilön mikroyritykset. Vuonna 2012 niitä on ollut Helsingissä yhteensä 33 581 kappaletta ja ne työllistivät 34 107 henkilöä. Helsingissä toimi kaikkiaan 40 173 yritystä vuonna 2012 ja ne työllistivät 254 405 henkilöä. Helsingin yrityskannasta mikroyrityksiä oli

83,6 prosenttia. Mikroyrityssektorin toimialakokonaisuuksista asiantuntijapalvelut (esimerkiksi liikkeenjohdon konsultointi, muut erikoistuneet palvelut liikelämälle, lakiasian- ja laskentatoimen palvelut, mainonta, arkkitehti- ja insinööripalvelut) olivat suurin työllistäjä, käsittäen 6 844 henkilöä. Digitalisaatio tuo tälle toimialalle paljon hyötyä ja tehokkuutta. (Viherä & Viukari 2015, 14.)

Hyvinvointipalvelut (kuten terveystalvelut ja muut henkilökohtaiset palvelut) työllistivät Helsingissä 4 802 henkilöä. Tälle toimialalle digitalisointi tarjoaa varsin runsaasti erilaisia vaihtoehtoja, kuten ajanvarausjärjestelmät sekä etäanturit ja -diagnoosit. Informaatio- ja viestintätoimiala (esimerkiksi ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvät toiminnot) työllistivät 2 487 henkilöä. Digitalisaatio on tämän toimialan kohdalla toiminnan ydintä. (Viherä & Viukari 2015, 14.)

Hallinto- ja tukipalvelutoiminta sekä kiinteistöalan toimialat (esimerkiksi vuokraus- ja leasingtoiminta, työllistämistoiminnat, matkatoimistot, turvallisuuspalvelut, kiinteistönhoito ja toimistopalvelut, kiinteistönvälitys ja isännöinti) työllistivät kaikkiaan 3 354 henkilöä Helsingissä. Näilläkin toimialoilla digitalisoinnin hyödyt ovat suuret. Tukku- ja vähittäiskaupan toimiala oli Helsingissä 2012 toiseksi suurin mikroyritystyöllistäjä, kattaen 5 567 henkilöä. Tämä koskee vähittäiskauppaa, tukkukauppaa ja moottoriajoneuvojen tukea. Digitalisaatio tuo suurta hyötyä esimerkiksi hyvin toimivien logistiikkajärjestelmien ja verkkokaupan myötä. (Viherä & Viukari 2015, 14.)

Digitalisaatio

Digitalisaatio on vielä uusi ilmiö ja käsite, ja näin ollen sille ei olekaan vielä selkeää määritelmää olemassa. Yleisin käsitys digitalisaatiosta käsittää digitaalisten palveluiden luomien mahdollisuuksien hyödyntämisen omien yritystoimintojen kehityksessä. Tämä tarkoittaa yrityksen kannalta sitä, että kehitetään digitaalisia palveluita ja laitteistoja, jotka muuttavat koko toiminnan rakenteen – tehden siitä modernimpaa. (Koskinen 2017.)

Toimintaa pyritään muuttamaan digitaaliseen muotoon, ja esimerkiksi viestintä yrityksen ja sen asiakkaiden välillä voidaan hoitaa verkon kautta. Hyvänä esimerkkinä tästä ovat verkon välityksellä pidetyt kokoukset, vaikkapa Ciscon We-

bEx -palvelun avulla järjestettyinä. Digitalisaation avulla pyritään luomaan uusia mahdollisuuksia niin yrityksen sisäiseen kuin ulkoiseen toimintaan. Digitalisaatio ei kuitenkaan ole niin yksinkertainen asia kuin pelkät teknologian kehityksen tuomat uudistukset. Se vaatii osaamista ja itsensä kehittämistä yritysten johtajista työntekijöihin asti, mikäli digitalisaation mukana haluaa pysyä. (Koskinen 2017.)

Digitalisaatiossa hyödynnetään digitaalisten palveluiden avulla asiakaskäyttämistä ja markkinoiden toimintatapoja. Älypuhelinien yleistymisen seurauksena Internet-palveluita käytetään tietysti vapaa-aikana, mutta nykyisin myös matkustettaessa ja monissa muissa uusissa tilanteissa. Kuluttajan mahdollisuudet ovat valtavasti kasvaneet, ja sitä kautta yritykset ovat nyt haastavassa globaalissa kilpailussa. Verkkokaupoissa tuotteita välitetään asiakkaille suoraan toimittajien varastoista ilman myymälöitä ja välivarastoja. Uusia edullisia ja ilmaisia palvelutuotteita, jotka hyödyntävät big dataa, teollista Internetiä ja pilvipalveluita luodaan jatkuvasti. (Wikipedia 2018a.)

Digitalisaatio muuttaa yhteiskuntaa vuorovaikutuksessa sen rakenteiden ja muiden kehityskulkujen kanssa, ja jakamistalous on yksi muutoksen ilmenemismuodoista. Jakamistalous on vuorovaikutusta, joka tapahtuu pääosin tietoverkon palvelu- ja yhteisöalustojen välityksellä ja jossa muodostuu taloudellista arvoa. Ydinajatuksina on vajaakäytössä olevien resurssien tehokkaampi hyödyntäminen, siirtymä omistajuudesta käyttöoikeuksiin sekä vertaistoiminta ja -tuotanto. Keskeisintä on siirtyminen uuden tavaran tuottamisesta, myymisestä ja omistamisesta talouteen, jossa painotetaan tavaran lainaamista, vaihtamista, vuokraamista, kierrätystä ja yhteiskäyttöä.

Jakamistalous mahdollistaa resurssien tehokkaamman käytön, mikä merkitsee usein ekotehokkuutta eli ilmastonmuutoksen ja luonnonvarojen kannalta resursiivisempaa toimintaa. Kuluttajien lisäksi tämä koskee useita yrityksiä, joita motivoivat sekä maailman valloitus että pelastaminen. (Harmaala, Toivola, Faehnle, Manninen, Mäenpää & Nylund 2017, s. 22–24.)

Digitaalisuus purkaa toimialoja, yhdistää niitä ja synnyttää uusia. Sen johdosta myös arvoketjut muuttuvat ja toimijat joutuvat uusiin rooleihin. Yritysten liiketoimintaprosessit ja ekosysteemiajattelu ovat digitalisoinnin keskeisimmät menestystekijät. Jotta yritys selviää digitaalisesta murroksesta, sillä on oltava vahva visio siitä, miten digitaalisuus vaikuttaa oman organisaation toimintaan. Digitaalisuuden myötä jakamistalouteen on tullut uusia liiketoimintamalleja. Esimerkkejä uudenlaisista liiketoimintamalleista ovat taksipalvelu Uber, majoitusliiketoiminta Airbnb ja suoratoistopalveluyhtiö Netflix. (Lehto & Neittaanmäki 2016, 61–62.)

Digitalisaatio ja työpaikat

Digitalisaatio vie työpaikkoja, mutta mitä työpaikkoja tarkalleen ja missä? Se vaikuttaa esimerkiksi perinteisten matkatoimistojen toimintakykyyn, sillä ihmiset käyttävät nykyään matkojensa hankkimiseen verkkosivustoja. Sama tilanne on pankeissa: tiskillä ei enää asioida yhtä paljon ja rahaliikenne on vähentynyt tätä kautta, mutta onko koko pankki- ja rahoitusalan työpaikkojen kokonaisuus laskenut?

Ennen suoratoistopalvelujen huippusuosiota videovuokraamot, levykaupat ja muut vastaavat yritykset olivat varsin suosittuja. Suoratoistopalvelujen tuodessa kaiken viihteen milloin tahansa ja missä tahansa suoraan älylaitteesta tai tietokoneesta kuluttajille on perinteisten fyysisen median myynti laskenut.

Digitalisaation vaikutusten ennakointi työelämässä on vaikeaa, koska itse teknologisen kehityksen vauhtia on vaikea ennustaa. Teknologinen kehitys ei myöskään yksin määrää sitä, kuinka työ ja työtehtävät muuttuvat. Teknologisen kehityksen mahdollisuuksia, kuten uusia työnteon tapoja, voidaan myös hyödyntää työpaikoilla monin tavoin. Uudet työnteon tavat viittaavat työhön, jota tehdään mobiilia digitaalitekniikkaa hyödyntäen entistä moninaisemmin, hajautetummin ja yksilöllisemmin erilaisissa paikoissa, erilaisina aikoina sekä erilaisten yhteisöjen ja verkostojen osana. (Alasoini 2015, 27–29.) Digitalisaation myötä ei siis pelkästään häviä työpaikkoja, vaan sen myötä myös työn tekemisen tapa muuttuu.

Digitalisaation riskit

Digitalisaation riskejä ovat tietotekniikan tuomat tietyt ongelmat, esimerkiksi tietoturvariskit. Digitalisaation avulla ihmiset voivat muuntaa kotinsa älylaitteiden avulla moderniksi mutta samalla asettaa itsensä avoimeksi tietoturvahyökkäyskohteeksi. Tietoturva on hyvin pitkälti kansalaistaito, ja on periaatteessa viitseiäisyyttä keksiä monipuolinen ja turvallinen salasana eri laitteille ja palveluille. Oikea ongelma onkin siinä, että ihmisillä on käytössään myös sellaisia laitteita, joita ei pystytä ohjelmistopäivittämään tietoturvakorjauksilla. Esimerkkejä tällaisista laitteista ovat ilmalämpöpumppu ja verkkoon kytketty itkuhälytin, jotka voivat asettaa kodin tietoturvan avoimeksi tietoturvahyökkäyskohteeksi.

2.1 Sähköinen liiketoiminta

Tietoverkkojen myötä yritysten maantieteellisen sijainnin merkitys on ratkaisevasti pienentynyt ja yhteistyöverkostoja voidaan luoda globaalisti. Tehokkaiden digitaalisten sovellusten käyttö mahdollistaa yrityksen keskittymisen omaan ydinliiketoimintaansa ja asiakkaiden tarpeisiin. Sähköisellä liiketoiminnalla ei pidä ymmärtää pelkästään tietojärjestelmiä tai verkkokauppaa, vaan myös älypuhelimien ja sähköpostin käyttöä, yrityksen kotisivuja ja tietoverkon hyötykäyttöä. Myös viranomaispalveluiden tarjoamat sähköiset asiointipalvelut ovat osa sähköistä liiketoimintaa. (Helin 2014, 30.)

Yrityksen liiketoiminnan sähköistäminen sisältää omat edellytyksensä. Ympäristön täytyy olla sopiva ja sen tulee tarjota samalla riittävät edellytykset liiketoiminnan sähköistämiseksi. Sähköiselle liiketoiminnalle on kolme perusvaatimusta; ja ne ovat projektin hallinta, sitoutunut johto ja sitoutunut henkilöstö. (Castrén & Leutola 2006, 17.)

Johdon tuen puutetta pidetään yhtenä suurimmista ongelmista. Yrityksen täytyy saavuttaa tarvittavat kulttuuriset, strategiset ja tekniset muutokset. Liiketoiminnan sähköistämisen epäonnistumisen syitä ovat muun muassa huono suunnittelu tai projektin hallinta, mutta myös johdon tuen puute tai kehittämishankkeen aikana tapahtuvat muutokset ovat nekin osaltaan syitä epäonnistumiseen. Joh-

don on pystyttävä omaksumaan uudet ajattelutavat ja sen lisäksi saatava koko henkilöstö vakuuttuneeksi niiden osalta. Jäykkä organisaatio voi hidastaa muutosprosessia. Johdon on kyettävä luomaan uusia suhteita ja liittoutumia sähköistymisen onnistumiseksi. Johtajan on osallistuttava tarpeeksi paljon yrityksen toimintaan, eikä hänen tule delegoida liikaa tehtäviä eteenpäin. Onkin tärkeää, että johtaja osallistuu heti projektin suunnitteluvaiheessa sen läpivientiin. (Castrén & Leutola 2006, 18.)

Hyvän suunnitelman tekeminen on tärkeää silloin, kun liiketoimintaa aletaan sähköistämään. Suunnitelmaan määritellään tavoitteet, miten ja milloin tavoitteisiin päästään, mutta myös perustellaan sähköistämiprojektin tarve. Näihin kysymyksiin vastaamalla saadaan määriteltä hankkeen tarpeellisuus strategisesti, toiminnallisesti, teknisesti ja taloudellisesti. Strateginen määrittely on tärkeää, sillä yrityksen on tiedettävä mihin se on menossa, mitä asiakkaita se haluaa palvella ja minkälaista arvoa kyseisille asiakkaille halutaan tuottaa. Henkilökunnan on oltava sitoutuneita hankkeeseen ja heille on tiedotettava muutoksista sekä niiden vaikutuksista heidän työhönsä. Muutoksien myötä henkilökuntaa tulee kouluttaa. (Castrén & Leutola 2006, 18.)

Hyödyt ja haitat

Sähköisen liiketoiminnan hyötyjä ovat esimerkiksi yrityksen toiminnan tehostuminen, seurattavuuden ja raportoinnin kehittyminen sekä laadun että palvelun parantuminen. Sähköisen liiketoiminnan merkitys korostuu, kun yritys kasvaa ja maantieteellinen toiminta-alue laajenee, mutta myös pienikokoiselle yritykselle voi tulla kilpailuetua ja esimerkiksi laajemman asiakaskunnan saavuttaminen voi mahdollistua. (Helin 2014, 30–31.)

Mikroyrityksen kannalta liiketoiminnan sähköistämisessä voidaan kohdata haittoja tai vaikeuksia, sillä kun yritys tavoittelee kilpailuetua, tarkoittaa se joskus isojakin riskejä. Näiden syiden takia pienimmillä yrityksillä ei aina ole mahdollisuuksia laajaan liiketoiminnan sähköistämiseen. Yrityksen erottautuminen muiden joukosta saattaa vaatia suuria pääomasijoituksia, joka voi olla vaikea tilanne pienille yrityksille – syynä sille on se, että pääomasijoitukset hidastavat voittojen kotiuttamista. (Castrén & Leutola 2006, 26.)

Teknologian ja osaamisen on oltava vahvaa, jotta sähköistyminen onnistuu – puutteet osaamisessa voivat hankaloittaa muutosta. Uusi toimintatapa ja sen tuomat muutokset voivat myös osoittautua ongelmiksi. Internetin ollessa avoin mediaväline, omien ideoiden suojeleminen on entistä vaikeampaa. Osa yrityksistä ei halua siirtää tuotteitaan Internetiin juuri sen takia, että tuotteet saatettaisiin kopioida. (Castrén & Leutola 2006, 26–27.)

Liikeidea tai yrityksen tuotteet on patentoitava, jottei niitä voitaisi kopioida – tämä tarkoittaa lisäkustannuksien syntymistä ja se voi olla pienelle yritykselle hankala tilanne. Muita sähköisen kaupankäynnin synnyttämiä kuluja ovat esimerkiksi laadukkaiden verkkosivustojen kehittämiskulut. Yrityksen on saatava tuotteet nopeasti saataville, jotta ne voidaan toimittaa asiakkaille nopeasti ilman viivästyksiä. Hyvä saatavuus ei vielä kuitenkaan riitä, vaan asiakaspalvelun on oltava asiakkaiden käytettävissä. Kaikki nämä seikat nostavatkin kuluja hyvinkin kalliiksi kokonaisuudeksi pienen yrityksen näkökulmasta. (Castrén & Leutola 2006, 21–22.)

LibreOffice

LibreOffice on voittoa tavoittelemattoman The Document Foundation -järjestön ohjauksen alla yhteisöllisesti kehitetty toimisto-ohjelmistopaketti. Paketissa tulee mukana sovellukset tekstinkäsittelylle (Writer), taulukkolaskennalle (Calc), esitysgraafikalle (Impress), piirroksille ja kaavioille (Draw), tietokanta ja käyttöliittymä muille tietokannoille (Base) ja matemaattisille kaavioille (Math). Kuten tästä listauksesta voi päätellä, sovelluspaketti on varsin laaja ja soveltuu moneen eri käyttötarkoitukseen. Mikäli jokin käyttäjän tarvitsema toiminto jäi vielä puuttumaan, lisää toimintoja saa lisättyä lisäosien avulla. (LibreOffice 2017a.)

Sivuston Google-optimointi

Google-optimoinnilla tarkoitetaan verkkosivuston muokkaamista paremmaksi hakukoneille ja hakijoille. Optimoinnin tavoitteena on saada verkkosivu Googlen hakutulosten kärkeen valituilla hakusanoilla. Hakukoneoptimointi tuo sivustolle huomattavan määrän kävijöitä, kun he hakevat tietoa yrityksen tarjoamiin palveluihin liittyvistä hakusanoista. Vaikka kävijä voikin olla vasta tutkimassa asiaa

siinä vaiheessa, voi sivustovierailu muuttua käynnin ostopäätökseksi. (Google optimointi 2018.)

Google käyttää noin kahta sataa kriteeriä arvioidessaan sivustojen paremmuusjärjestystä. Näiden asioiden ollessa kunnossa, on sivuston näkyvyys hakutulosten kärkipäässä lähes taattu. Alakohtaisten hakusanojen kilpailutilanteiden vaihtelut kannattaa huomioida, sillä haastavimpien hakusanojen kohdalla ei pelkkä 200 kriteerin hallitseminen riitä – niiden on oltava kilpailijoihin verrattuna paremmin tehtynä. (Google optimointi 2018.)

Mikroyrityksen voi olla kannattavinta ostaa hakukoneoptimointi erillisenä palveluna, sillä silloin yrittäjän ei tarvitse käyttää omaa, tai pienen yrityksensä rajallisia resursseja sivuston optimointiin. Palveluntarjoajien määrä on kuitenkin suuri, mutta yksi keino rajata mahdollisesti sopivimmat palvelut on tutkia eri palveluiden omaa sijoittumista Googlen hakutuloksissa. Palvelua tarjoavat nykyään lähes kaikki markkinointitoimistot ja erityisesti digitaaliseen markkinointiin erikoistuneet ”digitoimistot”. Samalla kannattaa varmistaa, että mikroyrityksen mahdollisesti monikansalliset sivustoversiot osataan myös optimoida. Palvelun hintataso vaihtelee sivuston lähtötilanteen, tavoitteiden, alan kilpailun sekä sivuston laajuuden mukaan. (Google optimointi 2018.)

Digitaalinen markkinointi

”Mikroyrityksen on kannattavaa hyödyntää nykyään todella suosittuja sosiaalisen median palveluita, joissa verkkomarkkinointia voidaan toteuttaa ilmaiseksi. Pienelle yritykselle olennaista on seurata näitä muutoksia – niin markkinointikanavien, kuin asiakkaiden ostokäyttäytymisen suhteen. Pienen yrityksen selviämiseksi on lähes välttämätöntä, että digitaalisia kanavia hyödynnetään ja sen markkinointi onkin ymmärrettävä vain osaksi koko yrityksen markkinointia. Myös mikroyrityksellä pitää olla markkinointistrategia, jonka avulla edetään sitten kohti päämäärää. Uusia kanavia tulee jatkuvasti, ja siksi kanavan valinta tuottaa haasteita. Pienelläkin työmäärällä ja budjetilla voidaan saavuttaa loistavia tuloksia, mikäli asiakkaita kuunnellaan aidosti ja tuotetaan arvokasta sisältöä. Tunnettuja sosiaalisia kanavia ovat mm. Facebook, Instagram, Google+, Twitter, Youtube ja Linked. Koska jokaisella kanavalla on omat vahvuutensa ja toisaalta kanavat päivittyvät nopeaan tahtiin, on aluksi järkevää keskittyä yhteen kanavaan useamman sijasta. Kunnolla. Myöhemmin kun yhden sosiaalisen kanavan markkinointi on hallinnassa, niin on helpompi valita, mitkä markkinoinnin osa-alueet kannattaa

viedä myös toiseen kanavaan.” (Digimarkkinointi 2018; Kangasmaa, Tonttila 2015.)

2.2 Sähköinen asiointi

”Sähköisellä asioinnilla (Electronic Services, e-Services) tarkoitetaan organisaation palvelujen käyttämistä tieto- ja viestintätekniiikan keinoin. Sähköistä asiointia kehitettäessä kehitetään koko asiointiprosessia, joka muodostuu asiakkaan käyttöliittymästä palveluun sekä palvelun tuottamiseen liittyvistä prosesseista organisaatiossa (taustaprosessit). Asiakkaita voivat olla kansalaiset, yritykset ja viranomaiset. Laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) sanotaan, että lakia sovelletaan mm. hallintoasian ”sähköiseen vireillepanoon, käsittelyyn ja päätöksen tiedoksiantoon”. Tätä voidaan pitää sähköisen asiointin suppeana määrittelynä.” (Wikipedia 2015a.)

Sähköinen asiointi on mahdollista useiden kuntien, kaupunkien, järjestöjen ja organisaatioiden palveluissa. Esimerkiksi Helsingin kaupungilla sähköistä asiointia voi käyttää asiakkaana tai potilaan terveystalveissa ja varata aikoja eri sosiaalipalveluihin ja sivustolta löytyy myös tarvittavat lomakkeet. Sivustolta saa kerralla näkyviin aakkosjärjestyksessä kaikki kaupungin sähköisen asiointin palvelut. Sivustolta voi valita myös kohderyhmän eli valita, halutaanko käyttää yrityksille vai yhteisöille tarkoitettuja sähköisen asiointin palveluita. (Helsingin kaupunki 2018.)

Kyseessä olevan mikroyrityksen toimialasta riippuen, on olemassa useita porttaaleja sähköiseen asiointiin. Seuraavaksi esitellään muutama tunnettu kotimainen esimerkki hyvistä sähköisistä asiointipalveluista.

Yritys-Suomi.fi

Yritys-Suomi on työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämä sivusto, joka kattaa laajat yrityspalvelut yhdessä osoitteessa. Sieltä löytää palveluiden lisäksi tietoa ja työkaluja yrityksille ja yrityksen perustajille. Sivusto osaa näyttää kävijän valitseman paikkakunnan tarjoamat paikalliset palvelut ja halutessaan kävijä voi valita pelkästään itseään kiinnostavat sisällöt näytettäväksi omaksi ”Valitsemasi sisällöt” -osioon. Valintamahdollisuudet kattavat seuraavat aihe-alueet; johtaminen ja esimiestyö, osaaminen, tuotteen ja palvelun suojaaminen, ulkomaalainen yrittäjä Suomessa, muutostilanteet, rahoitus ja talous sekä viimeisenä työyhteisön

hyvinvointi. Mikäli nämä teemat eivät ole riittäviä, sivustolla on linkki, jota kautta voi ehdottaa uusia teemoja. Valinnat tallennetaan selaimen evästeenä ja tämä eväste säilyy sen poistamiseen asti, tai kunnes kävijä poistaa jokaisen osiossa tehdyn valinnan. (Yritys-Suomi 2017.)

Palvelussa on myös ”Tarkista tarvitsemasi luvat” -osio, jonka kautta yritys pääsee helposti näkemään tarvitsemansa luvat toimialansa mukaisesti sekä tarkastelemaan kyseisten lupien ja velvoitteiden hakuohjeita. Yritys-Suomi tarjoaa kaikkien näiden asioiden lisäksi myös kattavat lisätieto- ja palveluosiot yrityksille ja niiden perustajille. Esimerkiksi yrityksen perustaminen, työnantajuus, muutokset ja kriisitilanteet, yrityksen rahoitus ja tuet sekä talouden hallinta ja verotus käydään läpi. (Yritys-Suomi 2017.)

Palkka.fi

Palkka.fi on ilmainen palvelu kotitalouksille ja yrityksille, jotka maksavat palkkaa. Palvelu hoitaa palkan laskemisen sivukuluineen, maksutiedot, arkistoinnin ja ilmoitukset käyttäjän puolesta. Palkka.fi laatii työntekijöille annettavat palkkalaskelmat. Myös kotitalousvähennyksen hakeminen on helppoa palvelun kautta. Palkka.fi:n kehittämisestä vastaa Verohallinto yhteistyössä työeläkevakuutusyhtiöiden ja Työttömyysvakuutusrahaston kanssa. (Palkka.fi 2017.)

Sivustolla on omat kattavat lisätieto-osiot kotitalouksille, yrityksille ja työntekijöille. Kotitalouksille tarjotaan lisätietoa esimerkiksi seuraavista asioista: kotitalous työnantajana ja siihen liittyvistä maksuista ja vakuutuksista. Myös kotitalousvähennykselle on luotu oma lisätietokohtansa. Kolmantena lisätietopalkkina listataan yleisiä asioita kotitalouksia ajatellen; usein kysytyt kysymykset, lomapalkan laskenta ja esimerkiksi palkankorjaus. Yrityksille luotu lisätietopalkki sisältää ohjeita työnantajille, tietoa yritystoiminnasta ja asioita koskien työsopimuksia. Yleinen yrittäjille laadittu lisätietopalkki taas kattaa esimerkiksi usein kysytyt kysymykset sekä yrityskäyttäjän ohjeet pika- että tarkempina versioina. Työntekijöille tarjotaan ohjeita palkkaparametreihin ja esimerkiksi video-ohjeet palkkatietojen kirjaamiselle. (Palkka.fi 2017.)

Kela.fi

Kirjautuakseen työnantajille tarkoitetun asiointipalvelun käyttöön työnantajaorganisaatio tarvitsee Verohallinnolta Katso-tunnisteen. Palvelun kautta voidaan tunnisteen avulla tehdä muun muassa palkkailmoituksia ja päivärahahakemuksia Kelalle. Myös sairauspäivärahan, kuntoutusrahan, vanhempainpäivärahan ja vuosilomakustannuskorvauksen, työterveyshuollon kustannuskorvauksen sekä KIILA-kuntoutuskurssien hakemuksia voidaan lähettää. (Kela 2017.)

Kela tarjoaa myös mahdollisuuden lähettää useamman työntekijän tiedot yhdellä kertaa Kelaan eSara-tiedostojen avulla. Tämä toiminto löytyy verottajan ylläpitämästä Ilmoitin.fi -palvelusta ja se on maksuton sekä niiden yritysten käytävissä, joilla on ilmoitustiedostoja tuottava palkkaohjelmisto. (Kela 2017.)

3 Mikroyrityksen liiketoiminta

Uuden kirjanpitolain avulla pien- ja mikroyritysten tilinpäätöksiin liittyviä velvoitteita kevennetään siten, ettei niiden tarvitse laatia toimintakertomusta, rahoituslaskelmaa tai konsernitilinpäätöstä. Yrityksen soveltaessa tilinpäätöksensä laadinnassa pien- ja mikroyrityksille sallittuja helpotuksia, tulee tilinpäätöksen laatimisperiaatteista tulla selvästi esille tilinpäätöksen olevan laadittu pien- ja mikroyrityksasetusten mukaisesti. Pienyrityksen ja mikroyritykset rajat uudessa kirjanpitolaissa edellyttävät, että sekä päättyneellä, että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi seuraavista raja-arvoista tilinpäätöspäivänä; mikroyrityksen kohdalla liikevaihto 0,7 miljoonaa euroa, tase 0,35 miljoonaa euroa ja henkilöstömäärä 10. Pienyrityksen tai -konsernin kohdalla raja-arvot ovat liikevaihdon osalta 12 miljoonaa euroa, tase 6 miljoonaa euroa ja henkilöstömäärä 50. (Koivula 2017.)

Tuloslaskelmassa liikevaihdon määritelmän mukaisesti liikevaihtoon luetaan tuote- ja palvelumyynnistä saatavat tuotot, kun taas aikaisemmin liikevaihtoon luettiin kirjanpitovelvollisen varsinaisen toiminnan myyntituotot. Uusi laki ei edellytä liikevaihtoon kirjattavilta tuotoilta enää niiden kuulumista varsinaiseen toi-

mintaan, joten tulee harkittavaksi missä erässä esimerkiksi säännöllisesti saatavat vuokratulot tulisivat olla esitettyinä. (Koivula 2017.)

Satunnaiset tuotot ja satunnaiset kulut -ryhmiä ei enää uudessa kirjanpitolaissa ole. Tyypillisesti konserniavustus kirjataan näihin ryhmiin, mutta uuden lain myötä se tulee kirjattavaksi omaksi eräkseen tilinpäätössiirtojen ryhmään. Muut erät, jotka olisivat aikaisemmin esitettyinä kyseisissä ryhmissä, esitetään nyt liiketoiminnan muissa tuotoissa tai liiketoiminnan muissa kuluissa – ja niistä annetaan tarvittaessa myös liitetieto. (Koivula 2017.)

Taseen osalta kehittämismenojen, liikearvon ja muiden pitkävaikutteisten menojen jaksotus on mahdollista tehdä kymmenen vuoden poistoikaolettaman mukaan, mikäli menojen taloudellista vaikutusaikaa ei voida määrittää luotettavasti. Tässä tapauksessa on kuitenkin muistettava, että tilinpäätöksessä on noudatettava varovaisuuden periaatetta – poistoajoja ei siis edelleenkään tule määrittää liian pitkiksi. Liikearvon orvonalentumispoistoon liittyen on huomioitava, ettei arvonalentumispoistoa ole enää mahdollista palauttaa, vaikka se osoittautuisikin myöhemmin aiheettomaksi. (Koivula 2017.)

Taseessa vielä poistamatta olevien aktivoitujen kehittämismenojen osalta on muistettava niiden vähentävän voitonjakokelpoisia varoja. Vähennys on huomioitava, kun esitetään voitonjakokelpoiset varat -liitetieto. Säännöksellä voikin olla suuri vaikutus yrityksen osinkojakomahdollisuuksiin, mikäli taseessa on aktivoituja kehittämismenoja poistamattomina paljonkin. Miten suuret vaikutukset kirjanpitolain muutoksilla lopulta sitten on yrityksiin? Vastaus riippuu hyvin pitkälti yrityksestä, sillä pien- ja mikroyritysten tilinpäätöksiin liittyvä työ kevenee ainakin joiltakin osin. Uuden kirjanpitolain noudattaminen vaatiikin varmasti hieman enemmän töitä, jotta voidaan varmistaa tilinpäätöksen olevan uuden lain mukainen. (Koivula 2017.)

3.1 Taloushallinto

Mikroyrityksissä johtaminen on yleensä helpompaa kuin suurorganisaatioissa, sillä prosessit ovat yksinkertaisempia. Kuitenkin aikaisemmin mainitut johtamisen muutospainet koskevat myös mikroyritystä, ja tämä voi osaltaan aiheuttaa haasteita digitaaliseen taloushallintoon siirtyessä. Mikäli yrittäjällä ei esimerkiksi ole tietoa edes nykyisistä sähköisistä järjestelmistä ja niiden hyödyntämisestä taloushallinnossa, voi olla todellinen haaste siirtyä yhtäkkiä ajan tasalla olevaksi, muutosvalmiiksi ja prosesseja hallitsevaksi yrittäjäksi.

Mikroyrityksellä onkin onneksi useita erilaisia vaihtoehtoja taloushallinnossa. Kustannustehokkain ratkaisu on hankkia yrityksen tietokoneeseen joko ilmainen tai maksullinen taloushallinto-ohjelmisto ja säästää kuluissa, joita syntyisi taloushallinnon ulkoistamisen yhteydessä. Useimmiten taloudenhallinnon hoitaminen itse ei ole kannattavaa, sillä se voi viedä yrittäjän arvokasta aikaa huomattavankin paljon.

Taloushallinto palvelee yrityksen arkisia toimintoja sekä tavoitteiden saavuttamista. Taloushallinnon toimintoja ovat esimerkiksi palkanlaskenta, laskentatoimi, kirjanpito, tilintarkastus ja veroneuvonta. Erilaisten rahaan liittyvien toimintojen ja lakisääteisten tehtävien hoitamisen lisäksi taloushallinto tuottaa johdolle tärkeää tietoa toiminnan ohjauksen ja suunnittelun tarpeista. (Ammattinetti 2018.)

Kirjanpito on yrityksen tai kirjanpitovelvollisen organisaation taloudellisten tapahtumien muistiinmerkitsemisjärjestelmä ja samalla yhteenveto kaikista taloudellisista tapahtumista, joissa se on ollut osapuolena. Kirjanpito toteutetaan tietojärjestelmien avulla. Järjestelmistä saadaan jo aikaisemmin mainittuja lakisääteisiä raportteja, joita ovat tuloslaskelma, tasekirja, näiden liitetiedot sekä rahoituslaskelma että toimintakertomus. (Ammattinetti 2018).

Suurille yrityksille digitaalisesta taloushallinnosta syntyy kustannussäästöjä, sillä paperin ostaminen ja sen varastointitarpeet vähenevät huomattavasti. Toisaalta myös taloushallinnon prosessit tehostuvat automatisoituessaan, eikä esimerkik-

si työvoimaa tarvita enää entiseen tapaan. Mikroyritysten tulee kaikesta huolimatta perehtyä ja ottaa mahdollisuuksien mukaan käyttöön uusia sähköisiä taloushallinnon ratkaisuja, koska paperilla asiointi vähenee ja siitä tulee kokoajan hankalampaa. Lopulta paperinen asiointi ei välttämättä ole joissakin asioissa enää ollenkaan mahdollista. (Härkönen & Timonen 2017, 29.)

”Mikroyrityksissä ongelmina digitaaliseen taloushallintoon siirryttäessä ovat usein kustannukset sekä tiedon puute. Monet ratkaisut on suunniteltu suurempien yritysten tarpeisiin ja esimerkiksi verkkolaskun käyttöönottamiseen tarvitaan usein taloushallinnon järjestelmä, joka on kallis ja jota monilla mikroyrityksillä ei muuten ole käytössä. Lisäksi esimerkiksi useiden taloushallinnon järjestelmien, maksupäätteiden sekä verkkolaskupalveluiden hinta perustuu kuukausimaksuihin. Tämä muodostuu ongelmaksi ja nostaa suhteellisia kustannuksia entisestään, mikäli kyseessä on kausiluontoinen toiminta ja esimerkiksi maksupäätettä käytetään ja verkkolaskuja lähetetään ainoastaan kesällä. Markkinoilta löytyy kuitenkin jo joitakin myös mikroyritysten käyttöön soveltuvia ratkaisuja, kuten maksupäätteistä iZettle tai PivoKassa ja edullista verkkolaskutusta tarjoava Postin Yhteisö -palvelu.” (Härkönen & Timonen 2017, 29.)

Netvisor

Netvisor on Visma-konsernin pilvipohjainen taloushallinto-ohjelmisto, ja se on saatavilla myös pienyrittäjälle sopivammin hinnoiteltuna. Sovellus hoitaa kirjanpidon automatisoidusti, ja kun yrittäjä lähettää tai maksaa laskuja Netvisorilla, niin kirjanpito hoidetaan automaattisesti kuntoon. Sovelluksen avulla myös mahdollinen kirjanpitäjä saa kaiken aineiston heti tarkastettavakseen ilman sähköposteja tai tulostamista. Sovellusta voidaan kokeilla ilmaiseksi ja sen normaali kuukausimaksu on alkaen 15 euroa, mutta Netvisoria voidaan käyttää myös vähäisellä laskuliikenteellä halvemmaksi tulevalla ”ei kiinteää kuukausimaksua”-tavalla; tässä käytöstä maksetaan 1,82 euroa laskua kohti, ja sen päälle tulee kanavariippuvainen tapahtumamaksu. Yritys voi milloin tahansa vaihtaa kiinteään kuukausimaksuperusteiseen käyttöön, mikäli laskumäärät kasvavat. (Netvisor 2018.)

Merit Aktiva

Merit Aktivasta on tarjolla monta erilaista pakettia, jotka ulottuvat rajoitetusta Merit Aktiva 100 -ilmaisversiosta kattavaan Merit Aktiva Premium -versioon. Rajoitettu ilmaisversio toimii ainoastaan 100 myyntilaskuun, ostolaskuun tai pääkir-

jatositteeseen asti, mutta siinä ei ole kuukausi- tai vuosimaksua. Halvin ohjelmistoversio maksaa kuukausimaksupohjaisena 19 euroa tai vuosimaksuna 179 euroa, Pro-versio kuukausittain 29 tai vuosittain 249 euroa ja kattavin Premium-versio kuukausittain 39 euroa tai vuosittain 339 euroa. (Merit Aktiva 2018.)

Perusversion ja kalliimpien versioiden suurimmat erot ovat siinä, että Pro- ja Premium-versiot on suunniteltu useammalle käyttäjälle ja perusversio vain yhdelle, mutta kummatkin versiot kuitenkin tukevat lisäkäyttäjien luontia myyntilaskujen ja muiden Myynti-osiossa olevien toimintojen käyttöä varten. Pro-version käyttäjä saa hieman lisäominaisuuksia, esimerkiksi yhteenvetotilien lisäysmahdollisuuden tilikarttaan sekä asiakkaiden että toimittajien ryhmittelymahdollisuuden. Premium-versio tuo mukanaan myös tarjouksien laatimis- ja lähetystoiminnot sekä tilauskäsittelyn että tilauksien pohjalta lähetettyjen ennakkolaskujen lähetystoiminnon. Tuki Windows-, Mac-, Linux-, iOS- ja Android-käyttöjärjestelmille. (Merit Aktiva 2018.)

3.2 Toiminnanohjaus

Pienikokoinen yritys voi aloittaa toimintansa esimerkiksi käyttämällä Excel-taulukkoa asiakas- sekä laskutustietojensa tallentamiseen. Taulukkoja voi olla esimerkiksi kaksi, ja niissä tiedot ovat hajautettuina kahteen eri taulukkoon tai tiedostoon. Jossain tapauksissa yrittäjä saattaa luottaa myös muistiinsa joidenkin tietojen kanssa. Yritys voi pärjätä tällaisella järjestelmällä, mutta jossain vaiheessa yrityksen kasvaessa kyseinen järjestelmä ei enää saata taipua tarpeiden mukaiseksi tai se hidastaa toimintaa huomattavasti. (Helin 2014, 44.)

Yrittäjä yleensä tällaisessa tilanteessa korjaa tilanteen hankkimalla käyttöönsä laskutusohjelmiston, jolloin Excel-taulukoista päästään eroon ja toiminta muuttuu jouhevammaksi. Myöhemmin yrittäjä saattaa huomata, ettei laskutusohjelman avulla voikaan segmentoida asiakkaita tai lähettää jälkimarkkinointiin liittyviä sähköpostikirjeitä. Yksi vaihtoehto laskutusohjelmistolle on hankkia asiakkuudenhallintajärjestelmä, jonka avulla hoituvat sekä laskutus että asiakkuuksienhallinta. (Helin 2014, 44.)

Tässä vaiheessa ongelmaksi voi koitua se, että yrittäjällä voi olla käytössään kaksi eri ohjelmistoa ja ne eivät välttämättä ole kunnolla yhteensopivia keskenään – esimerkiksi asiakastiedot eivät kulje ohjelmistojen välillä, ja näin kyseiset tiedot on syötettävä kahteen kertaan ja myös päivitettävä molempiin ohjelmiin käsin erikseen. Tässä tilanteessa ratkaisu on hankkia toiminnanohjausjärjestelmä (Enterprise Resource Planning). (Helin 2014, 45.)

Toiminnanohjausjärjestelmää hyödynnetään yrityksen eri toimintojen integrointiin. ERP:hen voi sisältyä useita eri sovelluksia, kuten palkanlaskenta, kirjanpito, myynti, varastonhallinta, reskontrat, tuotannonohjaus ja projektien hallinta. ERP:tä käyttäen eri moduuleita (sovelluksia) voidaan ottaa käyttöön vaiheittain, joten se mahdollistaa olemassa oleman järjestelmän laajentamisen. (Helin 2014, 45.)

Järjestelmän tuomat mahdollisuudet tehokkuuden lisäämiseksi mahdollistavat liiketoiminnan kehittämisen ja antavat näin tilaisuuden laajempaan toimintojen integrointiin yrityksen sisällä. Asiakkaisiin linkittyvät tiedot ovat lisäksi helpommin hallittavissa ja jaettavissa yrityksen eri osastojen ja henkilöiden kesken. (Helin 2014, 30.)

3.3 Kotisivut

Jotta yritys antaisi itsestään ammattimaisen kuvan, on verkkosivuston oltava kunnossa – huonosti toteutetut tai kokonaan olemattomat sivut ovat omiaan karkottamaan potentiaaliset asiakkaat. Nykymaailmassa älylaitteet ovat suuressa suosiossa, joten sivuston on toimittava myös kosketusnäyttölaitteilla hyvin. Yrityksille on tarjolla kotisivupaketteja, mikäli omatoiminen sivuston suunnittelu ja toteutus ei ole mahdollista: valmiit sivustopohjat sisällön lisäämistä varten, yrityksen vaatimusten mukaisesti toteutettu sivusto ammattilaisen toimesta.

Yksi osa sähköistä liiketoimintaa ovat myös hakukonemarkkinointi ja hakukoneoptimointi yrityksen sivuston näkyvyyden parantamiseksi kaikilla päätelaitteilla. Hakukoneoptimointi tarkoittaa sitä, kuinka hyvin yritys ja sen palvelut ovat

löydettävissä hakukoneilla – tarkoittaen yleisesti puhuen Googlea. Optimoinnilla pyritäänkin siis parantamaan yrityksen hakukonenäkyvyyttä. Keinoja siihen ovat esimerkiksi yrityksen verkkosivujen tekstien muokkaus sellaiseen muotoon, jotta teksti sisältää todennäköisiä hakusanoja, verkkosivuston yleinen aktiivinen muokkaus, sivuston otsikon tarkentaminen sisältöä vastaavaksi sekä todennäköisten hakusanojen käyttö että muilta sivustoilta yrityksen sivulle johtavien linkkien lisäys. (Helin 2014, 37–38.)

Näkyvyyttä voidaan helposti parantaa myös sosiaalisen median avulla. Sosiaalisessa mediassa yrityksen oma Facebook-sivu ei korvaa erillistä verkkosivustoa, mutta sen sijaan vie yrityksen asiakkaiden keskuuteen sekä mahdollistaa vuorokautisen asiakkaiden kanssa kellonajasta välittämättä että lisää yrityksen näkyvyyttä. Mikä parasta yrityksen kannalta, Facebook-sivun luonti on ilmainen ja varsin nopea prosessi. (Helin 2014, 38.)

Sosiaalisessa mediassa aktiivisuus on tärkeässä osassa - eilisen uutinen on jo vanha uutinen, joten yrityksen kannattaa hyödyntää niitä kanavia säännöllisin väliajoin. Yrityksen sosiaalisen media syöte on helposti liitettävissä verkkosivustolle näkyviin, joten aktiivisessa käytössä oleva Facebook-sivusto antaaakin yrityksestä positiivisen kuvan. Yrityksen asiakkaat voivat halutessaan myös jättää asiakaspalautetta sosiaalisen median kautta, joten nopea ja asiallinen vastaus on omiaan nostamaan yrityksen mielikuvaa. (Helin 2014, 37–38.)

Blogit ovat asiantuntijayrityksille tyypillisiä ja niitä käytetään markkinointitarkoituksiin. Niissä ei varsinaisesti markkinoida yritystä itseään tai sen palveluita, vaan pikemminkin niitä hyödynnetään yrityksen toimialan asiantuntija-artikkeleiden julkaisemiseen. Tämä on keino saada yrityksen omaa asiantuntemusta näkyviin, ja blogiteksti sisältää usein varsin hyviä hakusanoja, joten se lisää merkittävästi yrityksen hakukonenäkyvyyttä. Blogin hyödyntäminen markkinointiin ei kuitenkaan ole sosiaalisen median tavoin yksinkertainen asia yrityksen kannalta, sillä sen haastavuus piilee siinä, että blogi vaatii hyviä ja asiantuntevia kirjoittajia ollakseen oikeasti hyödyksi. (Helin 2014, 38.)

Mikroyritys voi saada omat kotisivut melko pienellä vaivalla jopa ilmaiseksi, tai vaihtoehtoisesti kokonaisen ylläpidon ammattilaisen toimesta maksua vastaan.

Suuresta vaihtoehtojen määrästä karsin mielestäni mikroyrittäjälle sopivimmat palvelut niin hintojen kuin helppokäyttöisyydenkin takia. Ne esitellään seuraavaksi.

Webnode

Webnode on helppoutensa takia mikroyritykselle hyvä valinta, sillä yrityksen tarvitsee vain valita miellyttävä sivupohja ja lisätä siihen sisältö. Teknistä tunteista ei tarvita ja palvelu on ilmainen. Koko sivuston luonti onnistuu verkkoselaimen avulla, eli mitään monimutkaisia kotisivuohjelmistoja ei tarvitse asennella tietokoneelle. Webnode tukee oman verkkotunnuksen käyttöä, sivustolle saa lisättyä kuvagallerioita, äänestyksiä, keskustelupalstoja, blogeja, kokotekstihaun, RSS-syöteliitännäisen sekä se tukee myös sosiaalisen median toimintoja että erilaisia lisätoimintoja tuovia pikkuohjelmiksi kutsuttuja "widgettejä". Käyttäjien seuraamista varten käyttäjille tarjotaan yksityiskohtaisia kävijätilastoja, mutta ilmaiskäyttäjä ei niitä pääse käyttämään ja ilmaiskäyttäjän sivustolle sijoitetaan Webnoden mainos. (Webnode 2017.)

Ilmaistallennustilaa sivusto ei paljasta suoraan, mutta huokeaan 2,95 euron kuukausihintaan tarjotaan 100 megatavua ja kuukausittaista liikennettä 1 gigatavun verran Limited-tuotepaketin nimellä. Hieman monipuolisempi Mini-paketti maksaa 4,95 euroa kuukaudessa ja se on samalla halvin paketti, jonka mukana saa myös ilmaisen verkkotunnuksen vuodeksi käyttöönsä, 500 megatavua tallennustilaa sekä 3 gigatavulla kuukausittaista liikennettä että yhden sähköpostitilin. Standard-paketissa tallennustila nousee 2 gigatavuun ja kuukausiliikennettä saa olla 10 gigatavun verran 9,95 euron kuukausimaksua vastaan ja pakettiin kuuluvat myös 20 sähköpostitiliä. Profi-paketti koostuu 5 gigatavun tallennustilasta, rajoittamattomasta kuukausiliikenteestä, 100 sähköpostilistä ja esimerkiksi rajoittamattomasta varmuuskopioinnista. (Webnode 2017.)

Mini-palvelupaketista kalliimpiin käyttäjälle tarjotaan myös Premium-tason asiakaspalvelua ja tilastotietoja sivuston käyttäjistä. Kaksi kalleinta pakettia tulevat ilman Webnoden mainosta ja ne tukevat myös Google Analytics -palvelua, mutta myös mahdollistavat sivuston useat eri kieliversiot kansainvälisiä asiakkaita ajatellen. (Webnode 2017.)

Planeetta Kotisivut

Planeetta tarjoaa kahta eri kotisivupakettia, joista halvempi ja rajoitettu versio on nimeltään ”Kotisivut Mini” ja kalliimpi ”Kotisivut”-niminen. Kumpaankin pakettiin sisältyy 1 gigatavu kotisivutilaa, 50 gigatavua kuukausittaista liikennettä, kotisivutyökalu, kävijätilastot, hallintapaneeli sekä oma verkkotunnus. Kalliimpi paketti tuo seuraavat lisäominaisuudet; rajaton sivumäärä, pienoishjelmat, kuvapankin, Facebook-liitännäisen sekä mobiilisivuston. (Planeetta 2017.)

3.4 Verkkokauppa

Esittelen tässä luvussa erilaisia ratkaisuja mikroyritykselle. Ideana on että yrittäjälle tarjotaan valmis palvelu verkkokaupalle jota ei itse päivitetä. Verkkokaupat ovat sosiaalisen median tavoin potentiaalisten asiakkaiden käytettävissä ympäri vuorokauden ja näin ollen pienen yrityksen liiketoiminnalle ja varsinkin sen kasvulle tärkeä tekijä.

Fonecta Kotisivukone

Fonectan tarjoama Kotisivukone tarjoaa edullisen, helpon ja myös tarvittaessa ominaisuuksiltaan laajettavissa olevan valmiin verkkokaupparatkaisun. Kotisivukoneella on lähes 14 000 asiakasta ja sivustolla onkin maininta ”Suomen suosituimmasta verkkokaupparatkaisusta”. Palvelu tarjoaa ilmaisen kahden viikon sitoumuksettoman kokeiluajan. Pieniä yrityksiä ajatellen suunniteltu perustason Verkkokauppa-paketti tarjoaa ominaisuuden lisätä tuotteita ja tuoteryhmiä rajattomasti, tilausten vaivattoman käsittelyn ja mahdollisuuden muokata verkkokaupasta yrityksen tyylille soveltuva kuukausihintaan 27,90 euroa. Verkkokauppa Laaja -paketti on hankittavissa 37,90 euron kuukausihinnalla ja sen lisätoimintoihin kuuluvat alennuskampanjoiden ja -koodien sekä asiakastilien luontimahdollisuudet että Matkahuollon ja Postin toimitusintegraatiot. (Fonecta 2017.)

Webbituote verkkokauppa

Webbituotteen tarjoama verkkokaupapaketti eroaa Kotisivukoneesta esimerkiksi siinä suhteessa, että Webbituote tarjoaa yrittäjälle verkkokaupan lisäksi

myös sen ylläpitopalvelun sisältölisäyksineen, jolloin yrittäjän ei itse tarvitse vai-
vautua siihen tehtävään. Verkkokauppa (2017) rakennetaan hyödyntäen avoi-
men lähdekoodin WordPress-julkaisujärjestelmää ja siihen lisätyllä ilmaisella
WooCommerce-lisäosalla siitä tehdään verkkokauppa. Verkkokauppa voidaan
integroida WordPress-pohjaisiin kotisivuihin. (Webbituote 2017.)

Webbituote ei paljasta ”Helppo verkkokauppa” -sivustollaan pelkän verkkokau-
pan hinnoittelua, vaan yrittäjän on pyydettävä tarjous lomakkeen avulla. Jos yrit-
täjä tilaa Webbituotteelta kotisivut (2017), niin sen yhteydessä lisäpalveluna ti-
lattu verkkokauppa on hinnoiteltu 495 euron hintaiseksi tuotteeksi. (Webbituote
2017.)

3.5 Pilvipalvelut

Pilvipalveluissa tiedostoja ladataan palvelimille, joista niihin päästään käsiksi
kellon ympäri laitteesta riippumatta. Pilvipalveluiden käyttöönotto sisältää useita
riskejä ja monet niistä ovatkin ainakin osittain positiivisten puolien sivuvaikutuk-
sia.

Suurin riski on se, että sovellukset sekä tallennettu tieto sijaitsevat kolmannen
osapuolen palvelimilla. Palveluntarjoajan hallitessa ja ylläpitäessä sovelluksia ei
voida olla täysin varmoja siitä, ovatko käyttäjien tiedot mahdollisesti salaisetkin
tiedot todella turvassa. Seurauksia tietourkinnoista ja -hallitsemisesta voisivat
olla esimerkiksi tärkeiden tietojen vääristyminen ja tietojen mahdollinen myynti
eteenpäin, esimerkiksi kilpailijoille. Käyttäjien tulisi myös tietää mitä tapahtuu
palveluntarjoajan konkurssin tapahtuessa, tai jos jokin toinen yritys ostaa palve-
luntarjoajan yrityksen. (Salmio 2012, 20.)

Pääasiassa pilvipalveluiden riskit liittyvät tietoturvaan. Monet asiat tuntuvat
varmasti käyttäjistä epävarmoilta, kun esimerkiksi käytettävien palvelinten
maantieteellistä sijaintia ei usein tiedetä. Myös eri maiden lakisäädökset voivat
osoittautua ongelmallisiksi, jos käytettävät palvelimet sijaitsevat esimerkiksi toi-

sella puolella maapalloa verrattuna käyttäjiin. Tärkeintä onkin tehdä palveluntarjoajan kanssa niin aukoton sopimus kuin vain mahdollista. (Salmio 2012, 20.)

Pilvipalvelut ovat nykymaailmassa varsin suosittuja, esimerkiksi niiden mahdollistaman helpon maailmanlaajuisen ja kustannustehokkaan tiedostojaon takia. Tarjolla onkin monen eri tahon palvelua erilaisine rajoituksineen ja ominaisuuksineen. Esittelen neljä suurinta pilvipalvelua; Dropboxin, Google Driven, Apple iCloudin ja Microsoftin OneDriven. Mikroyritystä ja ilmaiskäyttöä ajatellen maksuton tallennustila vaihtelee eri palveluiden välillä melkoisesti; 2 ja 15 gigatavun välillä. Maksua vastaan pilvitallennustilaa voi saada jopa massiiviset 30 teratavuuta.

Dropbox

Dropbox tarjoaa ilmaista tallennustilaa 2 gigatavuuta. Palvelu mahdollistaa pienen ilmaisätilän ansaitsemisen esimerkiksi kaverisuosituksen kautta. Noin 10 euroa kuukaudessa maksavalla Plus-palvelutasolla tallennustila kasvaa huppeaan yhteen teratavuun ja samalla käyttäjälle annetaan lisäominaisuuksia; mahdollisuus päästä käsiksi tärkeimpiin tiedostoihin mobiililaitteen kautta - ilman toimivaa verkkoyhteyttä sekä mahdollisuus tyhjentää esimerkiksi varastetuksi joutuneen laitteen tiedostot etänä että ilmaiskäyttäjiä korkeampi tärkeysjärjestys sähköpostitukipalvelussa. (Dropbox 2017.)

Noin 20 euron kuukausimaksulla saa Plus-tasoa vastaavan teratavun tallennustilan, mutta paremmilla ominaisuuksilla varustettuna; Smart Sync -ominaisuus (käyttäjä pääsee käsiksi kaikkiin työpöytä-tiedostoihinsa käyttämättä kovalevytilaa) laajemat jaettujen linkkien asetukset, tekstipohjainen sisältöhaaku kaikille Dropbox-tiedostoille, oma esittelytila esimerkiksi tuotemerkin kustomoidulle näkymälle, mukaan lukien tiedostojen tarkat tilastot (seurantatyökalut kertovat tiedostojen kaikki avaajat, lataajat tai kommentoijat) ja korkean tärkeysjärjestyksen takaava chat-tukipalvelu. Dropbox tukee Windows-, Mac-, Linux-, Android, iOS-, Windows Phone-, BlackBerry- ja Kindle Fire -alustoja. (Dropbox 2017.)

Google Drive

Drive tarjoaa käyttäjilleen suurehkon 15 gigatavun kokoisen ilmaistilan. Lisätilaa saa kuukausimaksua vastaan ja sitä on tarjolla 100 gigatavun (kaksi euroa kuukaudessa), yhden teratavun (10 euroa kuukaudessa) ja jopa 10 teratavun (100 euroa kuukaudessa) mahdollistavilla palvelutasoilla. Google voi tarvittaessa tarjota vielä enemmänkin tallennustilaa, sillä tarjolla ovat myös varsin hulpeat 20 teratavun (200 euroa kuukaudessa) ja jopa 30 teratavun (300 euroa kuukaudessa) tallennustilat. (Google 2017.)

Työkäyttöä ajatellen Google tarjoaa ”Drive työkäyttöön” -tyylistä, rajattomalla tallennustilalla (yli viiden käyttäjän tilien kohdalla) varustettua palvelua. Hinnoittelu on käyttäjämääräriippuvainen, yhden käyttäjän hinta on 8 euroa. Mikroyrityksiä ajatellen rajoittamattoman tallennustilan kanssa voi esiintyä mahdollinen rajoittava tekijä, sillä alle viiden käyttäjän tileille annetaan yksi teratavu käyttäjäkohtaista tallennustilaa. Drive sisältää myös laajan yhteensopivuuden Googlen muiden tuotteiden (kuten Gmail-sähköpostin ja sen liitetiedostojen) kanssa. Drive toimii tarvittaessa pelkän verkkoselaimen kautta, joten ainoa varsinainen rajoite käytettävälle alustoille onkin yhteensopiva verkkoselain. Google tarjoaa myös työpöytämallista ohjelmistoa Windows-, Mac-, Android- ja iOS-laitteille. (Google 2017.)

Apple iCloud

Applen iCloud-pilvipalvelu tarjoaa ilmaiseksi 5 gigatavun suuruisen tallennustilan. 50 gigatavua saa yhden euron kuukausimaksulla, 200 gigatavua 3 eurolla kuukaudessa ja kaksi teratavua 10 eurolla kuukaudessa. 200 gigatavun ja 2 teratavun palvelupaketeilla on perhejakomahdollisuudet. iCloudin tiivis tuki Applen iPhone-älypuhelimille on selvästi esillä, ja käyttäjät voivat siis esimerkiksi avata iPhonella verkkosivuston ja jatkaa samasta tilanteesta eri laitteella myöhemmin – ominaisuus, joka voi parhaimmillaan olla yrityskäytössä varsin näppärä tyotehokkuuden lisääjä, jos käytössä on enemmänkin Applen laitteita. iCloud tukee Applen omia iOS- ja Mac-laitteita, mutta myös Windowsia. (Apple 2017.)

Microsoft OneDrive

Microsoftin OneDrive tarjoaa yrityskäyttöön kolmea erilaista palvelupakettia. Niistä halvin on ”vain tallennustila” -tyyppinen ratkaisu, ja se sisältää yhden teratavun tallennustilan yhden käyttäjän maksaessa 50,40 euroa vuosihinnaltaan. Toinen palvelupaketti (100,80 euroa käyttäjää kohti vuodessa) on varustettu rajoittamattomalla tallennustilalla, mutta siihen vaaditaan vähintään viiden käyttäjän kokoista tilausta. Alle viiden käyttäjän kohdalla Microsoft tarjoaa teratavun kokoisen käyttäjäkohtaisen tallennustilan. Kolmas ja kallein (126 euroa käyttäjää kohti vuodessa) paketti sisältää pilvipalvelun lisäksi myös kattavan Microsoft Office 365 -sovelluspaketin. Office-paketin sovelluksia voidaan käyttää tietokoneella, tabletilla tai puhelimella. Kolmas palvelupaketti sisältää pienyrityksille tarkoitettua tuottavuutta, organisoimisen tehostamista, aikataulusta ja viestintää varten kehitetyt sovellukset Planner, Bookings ja Microsoft Teams. (Microsoft 2017.)

Microsoft Office 365

Microsoft tarjoaa yllä mainittua OneDrivea myös Office 365 -tuotepakettiensa mukana. Erilaisia tuotepaketteja on neljä kappaletta ja niiden käyttäjäkohtainen kuukausimaksu vaihtelee 6,70 ja 34,40 euron väliltä paketin kattavuudesta ja ominaisuuksista riippuen. Halvin Enterprise E1 -paketti kattaa OneDriven, Exchangen, SharePointin, Skypea yrityskäyttöön tarkoitettuna sekä Microsoft Teams- ja Yammer -sovellukset. Halvimman paketin rajoite siinä, ettei paikallisesti asennettavia ja käytettäviä Office-sovelluksia tule mukana, mutta verkossa käytettävät versiot ovat tuettuina ja paketissa on tuki sähköpostin isännöinnille sekä 50 gigatavun kokoisella postilaatikolla ja omalla toimialueosoitteella. (Microsoft 2018.)

Hieman kalliimpi, 12,90 euron käyttäjäkohtaisella kuukausimaksulla varustettu ProPlus-paketti tuo mukanaan Outlookin, Wordin, Excelin, PowerPointin, OneNoten sekä Accessin että Publisherin. OneDrive on tuettuna myös. Tämän paketin mukana ei tule yrityssähköpostin isännöintiä. 19,70 euron käyttäjäkohtaisella kuukausimaksulla saa Enterprise E3 -paketin, jossa tuetaan kaikkia kahden halvemmän paketin ominaisuuksia, mutta lisää esimerkiksi tuplaa sähköpostilaatikon tilan 100 gigatavuun ja rajoittamattoman OneDrive-

tallennustilan. Enterprise E5 -paketti taas kattaa ihan kaikki ominaisuudet aikaisempien ja halvempien pakettien osalta, mutta lisää tietoturva-, analytiikka- ja ääniominaisuuksia 34,40 euron kuukausihinnallaan. (Microsoft 2018.)

3.6 Kyberturvallisuus

Kyberturvallisuus on turvallisuuden osa-alue, jolla pyritään sähköisen ja verkotetun yhteiskunnan turvallisuuteen. Kyberturvallisuudessa tunnistetaan, ehkäistään ja myös varaudutaan sähköisten ja verkotettujen järjestelmien häiriöiden vaikutuksiin yhteiskunnan kriittisiin toimintoihin. Kyberturvallisuusajattelussa yhdistyy tietoturvallisuuden, jatkuvuuden hallinnan ja yhteiskunnan kriisivarautumisen ajattelua. (Wikipedia 2015b.)

Mikroyrityksen rajallisia resursseja ja niiden tehokasta hyödyntämistä ajatellen tietoturvapaketin hankkiminen esimerkiksi Internet-yhteyden palveluntarjoajalta on yritykselle vaivatonta ja usein varsin kohtuuhintainen ratkaisu. Seuraavaksi esittelenkin muutaman kotimaisen operaattorin tarjoamat tietoturvapaketit.

DNA

DNA tarjoaa liittymien ja laitteiden lisäksi myös yritystietoturvapaketteja, mutta mikä erottaa heidät muista palveluntarjoajista on ilahduttavan näkyvillä oleva mikroyrittäjille tarkoitettu ilmoitus ja sen sanoma; mikroyrittäjät saavat DNA:lta y-tunnuksellaan laitteet ja liittymät tarkistettuun hintaan. DNA ei kuitenkaan suoraan listaa erilaisia mikroyrittäjille hinnoiteltuja palvelupaketteja sivustollaan, vaan sinne pääsee kirjautumalla yrityspalveluun sisään, soittamalla asiakaspalveluun tai vanhanaikaisesti liikkeessä asioimalla. (DNA 2018.)

Elisa Yritystietoturva

Verkko-operaattori Elisan palvelupaketti tarjoaa F-Securen SAFE-pohjaista testivoittajietoturvapakettia varsin huokeaan kuukausihintaan ja kaiken lisäksi ensimmäiset kolme kuukautta ovat valitusta paketista huolimatta ilmaisia. Kolme erilaista pakettia ovat sopivasti mitoitettuja mikroyrityksen tarpeita ajatellen. Ensimmäinen paketti kattaa 1-3 laitetta 5,60 euron kuukausihinnallaan, hieman

laajempi toinen paketti taas 4-6 laitetta 8 euron kuukausihinnalla ja laajin 7-15 laitteen paketti 11,20 euron kuukausihinnallaan. Tuettuja laitteita ovat PC- ja Mac-tietokoneet, mutta myös Android- sekä iOS- että Windows-mobiililaitteet. Yritystietoturva tukee myös kadonneen laitteen paikantamista ja se mahdollistaa sen lukitsemisen ja tarvittaessa myös tyhjentämisen etänä. (Elisa 2018.)

Telia

Telia tarjoaa yrityksille F-Securea kilpailijansa Elisan tavoin, mutta hinnoittelu on hieman erilainen. Tarjottu tietoturvapaketti pohjautuu F-Securen ”Protection Service for Business” -ratkaisuun, ja se tukee Windows- ja Mac-tietokoneita, Citrix-, Linux- ja Windows-palvelimia sekä Android että iOS-mobiililaitteita. Peruspaketin hinta yhdellä tietokone- ja mobiililaitelisenssillä sekä rajattomalla käyttäjämäärällä on 4,90 euroa kuukaudessa. Jokaisesta lisäystä tietokone- tai mobiililaitelisenssistä peritään 3,90 euron kuukausittainen lisähinta ja jokainen palvelin tuo lisähintaa 6,35 euroa kuukaudessa. (Telia 2017.)

Tietoturvariskit

Tietoyhteiskunta perustuu uudenaikaiseen teknologiaan, toimintatapoihin ja osaamiseen. Ne parantavat yritysten kilpailukykyä ja tuottavuutta, unohtamatta uusien mahdollisuuksien avaamista koskien uusia markkinoita. Kansalaisille hyöty tulee vuorovaikutuksen, hyvinvoinnin, tasa-arvon ja demokratian myötä. Mahdollisuuksien hyödyntämiseksi ja uhkien torjumiseksi, on kaikkien toimijoiden luottamuksen kehityttävä yhteen suuntaan. Tietoturvan ja yksityisyyden parantaminen on keino saavuttaa yritysten ja kansalaisten luottamus. Tietoturvan tarkoituksena on suojata järjestelmien, tiedon sekä tietoliikenteen että palveluiden suojaaminen. Kansallinen tietoturvastrategia on hallituksen tietoyhteiskuntapolitiikan keskeinen osa ja sen avulla pyritään muodostamaan turvallinen tietoyhteiskunta. (Castrén & Leutola 2006, 23.)

Tietoturvastrategian luominen yritystä varten on tärkeä tehtävä. Sisäinen ja ulkoinen viestintä sisältää aina turvallisuusriskejä ja niihin yrityksen onkin hyvä varautua jo etukäteen. Yrityksen sisäinen intranet on Internetistä erillään oleva kanava, joka on tarkoitettu vain yrityksen sisäiseen käyttöön. Intranetiä suojataan palomuurilla, joka torjuu Internetistä tulevat mahdolliset hyökkäykset. Toi-

nen yritysten tiedonkulun suojaustapa on erottaa intranet fyysisesti Internetistä. Tätä menetelmää kutsutaan ilmamuuriksi, koska tunkeutujilta poistetaan mahdolliset sisäänpääsy. (Castrén & Leutola 2006, 23–24.)

Kummatkaan näistä menetelmistä eivät kuitenkaan estä järjestelmää olemasta riskialttiina muille riskeille, esimerkiksi tiedostojen lähettämiselle. Tiedostoissa voi olla viruksia ja haittaohjelmia, ja nämä tiedostot voivat tulla esimerkiksi ulkopuoliselta henkilöltä sähköpostin välityksellä. Virustorjuntaohjelmisto on tässä tilanteessa varsin hyvä suojauskeino ja parhaat ohjelmistot suodattavat virukset suurimmassa osassa tapauksista. (Castrén & Leutola 2006, 24.)

Nykypäivänä yritykset kiinnittävät huomioita tietoliikenteen valvomiseen esimerkiksi henkilökunnan Internet-käyttöä rajoittaen ja käyttäjien tietoihin käsiksi pääsemistä valvomalla. Näiden menetelmien tarkoituksena on varmistaa viruksien pääsy järjestelmiin ja estää tietojen luvaton ja mahdollisesti huomaamaton käsittely. Tietoturvan taso on optimaalinen, kun yrityksen kustannukset ovat tasapainossa tiedon arvoon ja sen mahdollisiin murtamisen aiheuttamiin tappioihin verrattuna. Yrityksen kannalta on hyvin keskeistä, että se pystyy hallitsemaan riskit. (Castrén & Leutola 2006, 24.)

Yrityksen on siis havaittava ja tunnistettava uhkatekijät tämän saavuttaakseen. Riskien tunnistamisen jälkeen yritys määrittelee tavoitteet suojautua riskeiltä ja valitsee siihen sopivat toimenpiteet ja seurantamittarit. Riskien hallinta on osa yrityksen turvallisuus- ja toimintakulttuuria. Jotta riskeiltä pystyttäisiin suojautumaan, täytyy yrityksen laatia selvät ohjeistukset ja niitä tulee noudattaa sekä johdon että henkilökunnan toimesta. Yrityksen tulee myös tarkistaa, että yhtiökumppaneiden tietoturva on kunnossa. (Castrén & Leutola 2006, 24–25.)

4 Tutkimusongelma, -menetelmät ja tavoite

Tässä tutkimuksessa haetaan vastausta kysymykseen, miten mikroyritykset saavat digitalisaation avulla lisäarvoa liiketoiminnalleen. Lähtökohtana tutkimuksessa on omakohtainen ajatukseni sähköisen liiketoiminnan kehityksestä.

Sähköisen liiketoiminnan ohjelmat ja osaksi räätälöidyt palvelut ovat tietysti aluksi olleet isojen yritysten käytössä, mutta sittemmin palveluiden kehittymisen ja palveluntarjonnan kilpailun ansiosta myös pk-yritykset ovat kyenneet hankkimaan ja ottamaan käyttöön sähköisen liiketoiminnan palveluita.

Tänä päivänä digitalisaation keskittyminen tarjoaa näitä samoja palveluita edullisesti jopa ilmaiseksi kaikkien käyttöön. Mikroyrityksen kannalta tarjolla olevien sähköisen liiketoiminnan ja -asioinnin palveluiden käyttöönoton suurimpana haasteina ovat ehkä käyttöönottoon tarvittavien resurssien puute ja toisaalta tarvittavan avun puute. Jakamistalouden, hajautetun tuotekehityksen, avoimen innovaation sekä sosiaalisen median kehittymisen että yksinkertaisen organisaatorakenteen seurauksena mikroyrityksillä voisi kuvitella olevan kaikkein suurin lisäarvo digitalisaatiosta.

Tutkimusmenetelmällä tarkoitetaan kokemuseräisen aineiston hankintatekniikkaa ja aineiston analysointitekniikkaa. Tässä tutkimuksessa aineiston osalta on pääsääntöisesti päädytty Internetistä löytyvän aineiston tarkasteluun. Syinä tähän valintaan ovat opinnäytetyön digitalisaatiota käsittelevä aihe ja oletus siitä, että Internetistä löytyy aihealueeseen liittyvä viimeisin ja monipuolisin tieto. Tutkimusmateriaali kerättiin Googlen toimivaksi toteamallani hakukoneella. Käytämiäni hakusanoja olivat seuraavat: ”sähköinen liiketoiminta”, ”digitalisaatio mikroyrityksissä”, ”mikroyrityksen sähköinen liiketoiminta”, ”helppo kotisivu” ja ”helppo verkkokauppa”.

Valitsin lähteeni tarkastelemalla erilaisia vaihtoehtoja samalla arvioimalla niiden sopivuutta lukemalla sisältöä ja valitsemalla työni aiheeseen sopivat kohdat. Valintakriteereinä palveluille ja sovelluksille olivat ilmaisuus tai halpa hinta, kotimaisuus tai vaihtoehtoisesti suomenkielinen käyttöliittymä, käyttöönoton yksinkertaisuus sekä samojen ratkaisujen suosiminen monien muiden yrittäjien toimesta. Analyysin suoritin itsenäisesti luokittelemalla lähteet seuraaviin luokkiin: mikroyrityksiin liittyvät, digitalisaatioon ja sähköiseen liiketoimintaan liittyvät sekä yritystoiminnalle hyödylliset ohjelmistot.

Tutkimustulosten analysointi perustuu dokumenttitutkimuksen perusteella saatuun tietoon, osittain harjoittelupaikasta saamiini kokemuksiin ja samasta aihepiiristä tehtyihin aikaisempiin tutkimuksiin. Tätä tutkimusta voidaan kutsua laadulliseksi eli kvalitatiiviseksi tutkimukseksi, koska tässä pyritään ymmärtämään kohdetta ja sen merkitystä kokonaisvaltaisesti (Koppa 2015).

Lopputuloksena tutkimuksestani syntyy mikroyritysten digitalisoinnin parissa työskenteleville ohje, josta saa lisäarvoa sähköisen liiketoimintaohjelmien ja sähköisen asiointipalveluiden hyödyntämisessä. Toisaalta tässä tutkimuksessa pitäydytään helposti käyttöön otettavien sekä luotettaviksi tunnettujen ohjelmien ja palvelujen parissa.

5 Tutkimuksen tulokset

Tässä luvussa esitetään työni tärkeimmät asiat mikroyrityksen digitalisaation kehittämiseksi ja arvioin erilaisten ilmaisten tai halpojen palveluiden ja ohjelmistojen sopivuutta mikroyritysten käyttöön.

Sähköinen asiointi

Yrityksen koko henkilöstön, johdon henkilöt mukaan lukien, on paneuduttava digitalisaatioon kunnolla. Jos yritys ei ole asiasta perillä, niin lopputuloksena toiminnan sähköistämistä ja sen etuja ei voida hyödyntää täysin, ja suurin potentiaali jää hyödyntämättä.

Tutkimuksen aikana ilmeni, että ohjelmien ja erilaisten verkkopalveluiden hyödyntäminen mikroyrityksen toiminnoissa helpottaa yrittäjän ajanhallintaa ja auttaa jopa kulujen hallinnassa. Yrittäjän ei tarvitse varata erikseen aikaa kulkeakseen eri virastoihin, kun asiat voidaan hoitaa kätevästi tietokoneella – näin ollen siis esimerkiksi polttoainekustannukset laskevat. Rajalliset resurssit voidaan keskittää yritykselle tärkeisiin kehityskohtiin, ja samalla esimerkiksi ajoneuvojen päästöt vähenevät ajamisen ollessa vähäisempää – tämä siis säästää luontoakin, eikä myös ulospäin näkyvä ekologinen yritystoiminta ainakaan karkota asi-

akkaita. Ongelmia tulee kuitenkin heti, jos verkkoyhteys ”pätkäisee” – nykyaikana on melko vaikeaa käyttää tietokonetta ilman toimivaa verkkoyhteyttä.

Yrittäjän kannattaakin siis hyödyntää Yritys-Suomen kattavaa verkkoportaalia erilaisten yritysasioiden hoitamiseen ja tarkistaa samalla, että kaikki lupa-asiat ja veloitteet ovat kunnossa. Mielestäni Yritys-Suomi on helppokäyttöinen ja sisällöltään varsin kattava paketti, josta löytyy tarvittavaa tietoa niin aloittaville kuin myös pitkä-aikaisemmillekin yrittäjille.

Taloushallinto

Mikroyrittäjän ei kannata itse alkaa tätä hoitamaan, vaan ulkoistamisella säästetään kallisarvoista yrittäjän aikaa. Jos kuitenkin yrittäjällä on intoa kokeilla taloushallinto-ohjelmistoa, esittelemäni kaksi vaihtoehtoa ovat kummatkin toimivia ratkaisuja.

Yrittäjä voi valita taloushallinto-ohjelmaksi esimerkiksi Netvisorin tai Merit Aktivan, jotka ovat kumpikin suosittuja, suomenkielisiä ja melko edullisia. Netvisoria voi kokeilla ilmaisena ennen ostopäätöstä ja Merit Aktivasta on käytettävissä tapahtumamäärien perusteella käyttörajoitettu versio. Merit Aktivan maksullinen versio on hieman kalliimpi.

Toiminnanohjausjärjestelmä

Toiminnanohjausjärjestelmillä yritys mahdollistaa liiketoimintansa kehittämisen ja eri toimintojen, kuten palkanlaskennan ja kirjanpidon, myynnin, varastonhallinnan, reskontran, tuotannonohjauksen ja projektien hallinnan integroinnin yrityksen sisäisesti, mutta näiden lisäksi järjestelmät parantavat asiakastietojen hallittavuutta ja jaettavuutta yrityksen sisäisesti. Yritys voi rakentaa ERP-järjestelmänsä sellaisilla moduuleilla, jotka se näkee tarpeelliseksi.

Pilvipalvelut

Monilla pilvipalvelutarjoajilla on mikroyrityksille sekä hinnaltaan että mahdollisesti myös ominaisuuksiltaan riittävät ilmais- tai halvimmat tuotepaketit. Riskinä pilvipalveluissa on tietomurtojen mahdollisuus sekä erilaiset tietoturvariskit. Käyttäjien salasanat voi olla huonon tietoturvan takia esimerkiksi mahdollista

hakkeroida suoraan pilvipalvelimelta. Pilvipalveluiden tarjoamat mahdollisuudet yrittäjille ovat kuitenkin mittavat. Etenkin Dropbox, Google Drive ja Applen iCloud voivat hyödyttää mikroyrityksiä päivittäisessä yritystoiminnassa.

Dropbox on omien vuosien ajalta kerättyjen käyttökokemuksieni perusteella erittäin hyvin toimiva pilvipalvelupaketti. Käyttöliittymä on selaimella ja älypuhelimella käytettynä varsin selkeä ja se toimii nopeasti. Yrittäjä voi jakaa Dropboxin kautta tiedostoja helposti ja nopeasti, eikä asiakirjoja tarvitse tulostaa. Tiedostoihin pääsee kaikkialta käsiksi, millä tahansa laitteella. Ilmaisversion pilvitallennustila on tallennustilaltaan mikroyritystä mahdollisesti rajoittava 2 gigatavua.

Google Drive tarjoaa ilmaisversiona kattavan 15 gigatavun pilvitallennustilan. Maksulliset versiot ovat edullisia vaihtoehtoja ja halvin paketti tarjoaakin 100 gigatavun tallennustilan vain 2 euron kuukausihintaan. Se tarjoaa tarvittaessa jopa 30 teratavua pilvitallennustilaa, eli se sopii parhaiten mikroyrityksille, jotka tarvitsevat paljon tallennustilaa.

iCloud on hyödyllinen, jos yrittäjällä on muutenkin käytössään Applen laitteita. Sen erityisominaisuus on se, että iPhoneella voi avata verkkosivuston, ja samasta kohdasta voi jatkaa myöhemmin toisella laitteella. Ilmaisversio tarjoaa mikroyritykselle mahdollisesti alkuun riittävän 5 gigatavua. Halpa maksullinen versio, koska pilvitallennustilaa on saatavilla 1 euron kuukausihintaan 50 gigatavun verran. Mikäli se ei riitä, halpaa lisätilaa on ostettavissa 3 euron kuukausihintaa vastaan, jolloin kokonaistallennustila nostetaan 200 gigatavuun asti. Kattavin paketti tuo 9,99 euron kuukausihinnalla varsin riittävän 2 teratavua.

Sen sijaan OneDrive on hieman kalliimpi pilvipalvelu, joten se ei välttämättä sovellu parhaalla mahdollisella tavalla pienen yrityksen tarpeisiin. Toisaalta OneDrive on mahdollista saada Office 365 -palvelun osana, jolloin käyttäjän ei tarvitse hankkia erillistä pilvipalvelua. Mikäli mikroyritys tarvitsee muita Microsoftin toimisto-ohjelmistoja, keskittäminen kannattanee. OneDrive on vertailuista pilvipalveluista ainoa, johon on mahdollista saada rajoittamaton tallennustila. Rajoittamattoman tilan voi hankkia, mikäli yrityksellä on tarvetta yli 5 henkilön pilvipalvelutilaukselle.

Kotisivut ja verkkokauppa

Mikroyrityksen toiminnan kannalta laadukas kotisivusto on tärkeässä roolissa, sillä huonosti toteutettu tai toimiva sivusto ei ole omiaan houkuttelemaan uusia asiakkaita. Jos laadukas kotisivu yhdistetään toimivaan verkkokauppaan, on siinä hyvä lähtökohta mikroyrityksen toiminnalle. Oikein toteutetulla sivuston Google-hakukoneoptimoinnilla voidaan verkkomarkkinoinnista ottaa täysi hyöty irti, sillä silloin mahdollisimman suuri määrä potentiaalisia asiakkaita huomaavat yrityksen olemassaolon. Aktiivisesti päivitetty, laadukkaasti toteutettu ja selkeä sivusto sekä varsinkin nykyaikana tärkeä aktiivinen sosiaalisen median käyttö ja sen hyödyntäminen, luovat yrityksestä modernin vaikutelman. Näin voidaan myös herättää kävijöiden mielenkiinto aivan eri tavalla.

Mikroyrittäjän kannattaa miettiä verkkosivuston ja verkkokaupan hankkimista palveluna, sillä sivuston huolellinen suunnittelu ja toteutus sekä eri selaimia että mobiilialustoja varten vie aikaa, joka on pois muusta yritystoiminnasta. Webnode, Planeetta Kotisivut ja Fonecta Kotisivukone olivat kaikista erilaisista kotisivutilan tarjoajista kenties mikroyrityksille parhaiten soveltuvat palveluntarjoajat. Webnodella on ilmainen käyttömahdollisuus, ja se soveltuu hienosti yrittäjälle, joka on valmis tekemään hieman töitä sivustonsa eteen. Webnoden kanssa sisällön voi vain lisätä valittuun sivupohjaan. Planeetta Kotisivut ja Fonecta Kotisivukone ovat hieman monimutkaisempia, sillä ne vaativat koko sivuston toteuttamisen.

Verkkokauppojen palveluntarjoajista valitsin kaksi selvästi eri hintaluokan vaihtoehtoa. Fonectan Kotisivukone on suosittu, kertamaksultaan näistä vaihtoehtoista halvempi aloitusmaksullaan ja peruspaketiltään mikroyritykselle kattava ratkaisu. Kotisivukoneen halvemmän ”avaimet käteen” -kertamaksun lisäksi palveluun kuuluu kuukausimaksu ja valmiin verkkokaupan toteutukseen menee yrityksen sivuston mukaisesti muutama viikko. Kotisivukone tarjoaa myös laajemman verkkokauppapaketin hieman kalliimmalla. Webbituote on selvästi kalliimpi, mutta tarjoaa samalla ”avaimet käteen” -periaatteella toimitettavan ja kertamaksuun pohjautuvan ja helpon ratkaisun. Toteutettu verkkokauppa voi olla käyttövalmis jopa kahdessa viikossa, joten kalliimpi hinta voi tarkoittaa nopeampaa verkkokaupan toiminnan aloitusta ja Webbituote tarjoaa kattavamman

tuen verkkokaupan käytön aloittamiseen. Webbituote tulee edullisemmaksi kuin Kotisivukoneen suppeampi "avaimet käteen" -paketti, jos yritys päätyy käyttämään heidän verkkokaupparatkaisuaan vähintään 22 kuukautta.

Tietoturva

Nykyään on saatavilla paljon erilaisia ilmaisia tietoturvaohjelmistoja ja niiden käyttö on suositeltavaa. Mikäli tietoturva ei ole kunnossa, yritys voi menettää esimerkiksi kallisarvoiset tutkimustiedot tai jopa tilitietoja ulkopuolisten nähtäviksi. Useimpien mikroyrittäjien tarpeisiin nähden ilmaiset, paikallisasennettavat ohjelmistot ovat käyttökelpoinen vaihtoehto, sillä ne säästävät yrityksen kuluja. Osa tietoturvaohjelmistoista on asennettavissa myös monille laitteille Applen Mac-laitteista Googlen Android-käyttöjärjestelmää käyttäviin mobiililaitteisiin.

Arvioin tietoturvapaketteja verkkosivujen tietojen perusteella, koska valmiin ja kohtuuhintaisen paketin hankkimisella yrittäjä voi varmistaa tietoturvan olevan kunnossa. Vertailen DNA:n, Elisan ja Telian tarjoamien tietoturvapakettien hintoja, operaattorien tarjoamia lisäpalveluita ja käyn läpi myös mahdollista mobiililaitteiden tietoturvan parantamista tietoturvapakettien avulla. Tietoturvapaketin käyttöönotto on helppoa, koska paketti tarvitsee vain tilata ja asentaa laitteelle.

DNA huomioi mikroyritykset erikseen tarkistetulla hinnalla ja tämä on erittäin mielenkiintoinen seikka, minkä toivoisi olevan myös kilpailijoilla toteutettuna samalla tavalla. Mikroyritykset saavat tietoturvapaketin isompia yrityksiä halvemmalla, mutta minkäänlaista alustavaa hinnoittelua ei ilmoiteta suoraan. DNA:lle ilmoitetaan yrityksen Y-tunnus ja sen perusteella palveluntarjoaja selvittää yrityksen koon. DNA ei suoraan ilmoita, minkälaista palvelua tietoturvapaketissa hyödynnetään, koska se vaihtelee asiakkaan tarpeiden mukaisesti.

Elisalla on selkeästi ilmoitettu hinnoittelumalli ja sen ansiosta se voikin olla mikroyrittäjälle paras vaihtoehto, sillä se tarjoaa pientä laajennusvaraa ilman lisämaksuja. Lisäksi he tarjoavat ensimmäiset kolme kuukautta ilmaiseksi ja maksulliset paketit ovat muutenkin suhteellisen edullisia ainakin Elisan-kotisivuilta löytyvän, alle 15 laitteen hinnoittelun mukaan.

Telian hieman erilaisen hinnoittelumallin takia loppuhinta saattaa yllättää, ellei yrittäjä ole tarkkana. Jos yrittäjä tarvitsee tietoturvaa vain yhdelle laitteelle, Telia tulee Elisaa hieman halvemmaksi. Jos yritystoiminnassa käytetään useampaa kuin yhtä laitetta, Elisa tulee halvemmaksi. Jos laitteiden määrä kuitenkin kasvaa jossain vaiheessa, tietoturvapaketin hinta nousee jokaisen laite-, lisenssi- tai palvelinlisäyksen myötä. Telia tarjoaa F-Securen ratkaisua Elisan tavoin.

Windows-käyttöjärjestelmien sisäänrakennettu tietoturvapaketti palomuurin kera on ilmaisena vaihtoehtona varsin toimivaksi todettu yhdistelmä. Ilmaiset ohjelmistot eivät kuitenkaan ole yhtä kattavia ominaisuuksiltaan eikä välttämättä ole tiedossa, kuinka ilmaisohjelmiston valmistanut yritys tienaa rahansa – pahimmassa tapauksessa tämä voi tarkoittaa joidenkin käyttäjätietojen myyntiä. Toisaalta on olemassa moniakin mainosrahoitettuja ohjelmistoja.

Toimisto-ohjelmat

Yrityksillä on mahdollisuus valita maksulliselle Microsoft Office -paketille ilmainen LibreOfficen vastaava tuotepaketti. Lähdekoodin avoimuus on hinnan lisäksi LibreOfficen suurin ero Microsoftin Officeen verrattuna, koska avointa lähdekoodia ja sitä kautta ohjelmistosuunnittelua voi kuka tahansa tutkia. Mikroyrityksen kannalta nämä ovat erinomaisia asioita, mutta käytettävyyden kannalta asia ei ole aivan yksiselitteinen. Ilmainen ja vapaaehtoisten toimesta kehitetty ohjelmisto tarkoittaa sitä, että käyttöliittymä ei omien kokemuksieni perusteella ole Microsoftin valmistamaan maksulliseen Officeen täysin verrattavissa. LibreOfficella on kokemuksieni perusteella mahdollista tehdä kaikki samat perusasiat, lisäosien avulla mahdollisesti enemmänkin, kuin mitä Microsoftin maksullisella Officella voi tehdä. LibreOfficesta on olemassa esimerkiksi USB-muistitikulta käytettävä versio, joten sitä ei välttämättä ole tarpeellista asentaa.

Officen selkeinä etuna on hiotumpi ja selkeämpi käyttöliittymä, josta kuitenkin joutuu maksamaan. Lisäetuja Office 365 -versiossa ovat vanhoista Microsoft Officeista mahdollisesti tuttu käyttöliittymä ja suorastaan erinomainen yhteensopiavuus Officen työpöytäversion sovelluksien kanssa. Hyvät puolet eivät loppuneet siihen, sillä Office 365 ei vaadi asennusta sen toimiessa verkkoselaimen avulla käytettynä. Nykyään erittäin suositut mobiililaitteet ovat erityisen hyvin huomioi-

tu ohjelmistosuunnittelussa: Office tukee Googlen Android- ja Applen iOS - mobiilikäyttöjärjestelmiä suoraan ja tämä on erittäin hyödyllinen seikka erityisesti siksi, koska Office tukee ihmisten samanaikaista työskentelyä samojen dokumenttien parissa. Officen haittapuolena lähdekoodi on täysin suljettu, eivätkä ulkopuoliset pääse tarkastelemaan, kuinka ohjelmisto on rakennettu.

6 Yhteenveto

Digitalisaation mikroyritykselle tarjoamat mahdollisuudet olivat tämän opinnäytetyön tutkimusongelma. Tarkoitukseni oli selvittää digitalisaation hyödyntämisen potentiaali mikroyritysten markkinoinnissa, hallinnossa ja kommunikaatiossa. Pyrin esittämään, miten mikroyrityksen toimintaa voi tehostaa sähköisen liiketoiminnan, sähköisten palveluiden ja asiointin avulla.

Opinnäytetyössä käytettyjen lähteiden osalta työssä käytetään paljon valittujen tuotteiden, palveluiden ja sähköisen asiointin omia kotisivuja. Joissain kohdissa raportin lähteiden käyttö voi tuntua lukijalle hieman yksipuoliselta, mutta tällä valinnalla haluan antaa lukijalle yksityiskohtaisemman kuvan tuotteen tai palvelun ominaisuuksista. Aikaisempien tutkimusten ikä osoittautui ongelmaksi niiden hyödyntämistä ajatellen, koska nykyisin tarjolla olevat tuotteet ja palvelut ovat kehittyneet vuosien varrella.

”Lähdettä täytyy lainata oikein. Tietoa ei saa irrottaa asiayhteydestään niin, että se näyttäytyy alkuperäisestä poikkeavassa valossa. Sitä ei esimerkiksi saa sanoa varmaksi, jos alkuperäisessä lähteessä ei näin tehdä.” (Kielijelppi 2010.)

Työssä käytettyjen lähdetekstien omasanaista referointia on vähän. Mielestäni se on työn luotettavuuden kannalta vastuullisempi, ja parempi vaihtoehto, kuin referoida täysin oman tulkinnan mukaisesti valittua tuotetta tai palvelua. Tämä peruste onkin syy sille, miksi työssä on käytetty myös täysin suoria lähdeviittauksia.

Opinnäytetyön tekoprosessi ei ollut yksinkertaisimmasta päästä. Heti opinnäytetyön työstämisen alkuvaiheissa ilmeni ongelma - toimeksiantoyrityksen yrittäjän sairastuminen ja täten toiminnan lopettaminen. Tämän vuoksi opinnäytetyön aihe muutettiin yleiseen muotoon yksittäisen yrityksen sijaan. Laaja aihe oli vaikea rajata sopivaksi. Aluksi mukana oli liikaa asiaa, eikä selkeää ideaa dokumentin järjestykselle juuri ollut. Kun keskityin oleellisimpiin kehityskohtiin yksi asia kerrallaan, tutkielmasta tuli osa kerrallaan hallittavissa oleva kokonaisuus. Tarkoitukseni on esittää sellainen kokonaiskuva mikroyritykselle hyödyllisistä digitaalisista palveluista, jota yritykset voivat hyödyntää palveluista suunnitellessaan.

Kyseessä on laadullinen tutkimus, jossa tarkastelin digitalisaatiosta aiemmin tehtyjä opinnäytetöitä sekä perehdyin keskusteluun digitalisaation vaikutuksista työelämään ja jakamistalouteen. Digitalisaatiosta ei ole vallalla yksimielistä käsitystä, mutta yleisimmin sillä käsitetään digitaalisten palveluiden luomien mahdollisuuksien hyödyntämistä omien yritystoimintojen kehityksessä. Yhteiskunta muuttuu digitalisaation myötä, ja jakamistalous on yksi muutoksen ilmenemismuodoista. Olennaista on siirtyminen tavaran tuottamisesta, myymisestä ja omistamisesta tavaran lainaamista, vaihtamista, vuokraamista, kierrätystä ja yhteiskäyttöä painottavaan talouteen. Tutkimuksessa keskityin vertailemaan yleisimmin käytössä olevia digitaalisia palveluita ja ohjelmistoja. En esitä kokonaiskuvaa kaikista saatavilla olevista palveluista, vaan pyrin kuvaamaan yleisimpien palveluiden eroja ja arvioimaan niiden soveltuvuutta mikroyrityksille.

Digitalisaatio auttaa säästämään kustannuksissa ja mahdollistaa yrityksen asioiden hoitamisen esimerkiksi ulkomailta käsin. Yrityksen toimiessa jouhevasti asiakkaita voidaan palvella entistä paremmalla palvelulaadulla. Digitalisaatio ja toiminnan sähköistäminen mahdollistavat ekologisen yritystoiminnan tehostamisen, koska esimerkiksi papereita ei tarvitse tulostaa entiseen tahtiin ja yrityksen käytössä olevien kulkuneuvojen käyttö voi vähentyä huomattavasti. Digitalisaatio auttaa omalta osaltaan säästämään luontoa. Yrityksiä hoitaminen sähköisissä palveluissa on kannattavaa edellä mainitun ekologisuuden ja yrittäjän ajankäytön tehostamisen vuoksi.

Digitalisaation haasteita ovat esimerkiksi viallisen tietokonelaitteiston aiheuttamat yritystoiminnan keskeytykset ja näin ollen asiakkaiden menettäminen kilpailulle yrityksille. Yritystoiminnan sähköistäminen vaatii paljon suunnittelua ja isoa työmäärää yritykseltä, joten huonosti hoidettuna siitä ei saada kaikkia hyötyjä irti nopeasti. Tietoturva on aina tietotekniikan ollessa kyseessä erittäin tärkeä asia, varsinkin nykyaikana lähes kaikkien arkipäiväisten esineiden luodessa tietoturvariskejä. Huonosti suunniteltu ja toteutettu yritystietoturva voi pahimmillaan tarkoittaa yrityksen kallisarvoisten tiedostojen varastamista ja aiheuttaa tuhoisia vaikutuksia, kuten asiakkaiden siirtymistä kilpailijoille.

Mikroyrityksille on toimialasta riippumatta yhteistä pieni koko, mutta niiden digitaalisen tarpeet voivat poiketa toisistaan riippuen muun muassa yrityksen toimialasta. On tärkeää huomioida yritysten talouden kannalta se, että yrittäjä mitoitaa ja arvioi digitaalisten palvelujen tarpeensa juuri omalle yritykselleen sopivaksi. Valmiit ohjelmisto- ja esimerkiksi kotisivupaketit voivat olla hyvä ratkaisu, koska ne vähentävät yrityksen omaa osallistumistarvetta ja näin ollen vähäiset resurssit voidaan keskittää tärkeisiin asioihin; toisaalta on täysin mahdollista rakentaa kotisivuja itse yrityksen kuluissa säästään, mikäli yrittäjällä on tietotaitoa ja riittävästi ylimääräistä aikaa.

Yrittäjän kallisarvoinen ja rajallinen käytettävissä oleva aika onkin seikka, johon kannattaa kiinnittää huomiota kaikissa yritystoimintaan liittyvissä asioissa. Esimerkiksi aikaisemmin mainittu verkkosivuston toteutus ja sen hakukoneoptimointi vievät aikaa ja vaativat selvitystyötä, mutta toisaalta ensimmäisenä Googlen hakutuloksissa vastaantulevalla hyvän sivuston omaavalla yrityksellä voi olla varsin hyvät mahdollisuudet kerätä iso asiakasryhmä nopeasti. Yrittäjä voi kuitenkin säästää omaa aikaansa muuhun yritystoiminnan kehittämiseen ostamalla sivuston toteutuksen ja hakukoneoptimoinnin palveluina, jolloin itse sivusto on ammattilaisen tekemänä todennäköisimmin laadukas ja sen näkyvyys hakukoneessa alan muita yrityksiä mahdollisesti parempi. Digimarkkinoinnin osa yrityksen näkyvyydessä on varsin iso, eikä sitä kannata jättää huomiotta.

Pilvipalvelut auttavat esimerkiksi tärkeiden yrityksen sisäisten tiedostojen jakamisessa ja ne mahdollistavatkin työntekijöiden keskeisen tiedostojaon fyysisten

henkilöiden sijoittuessa jopa täysin eri puolelle maailmaa. Ilman pilvipalveluita ja digitalisaation mukana yrityksen käyttöön hankittua tietotekniikkaa kaikki tämä olisi selvästi monimutkaisempaa, ollen ennen kaikkea hitaampaa ja kalliimpaa.

Tutkielman perusteella voidaan todeta, että mikroyrityksen digitalisaatio ei ole yksinkertainen ja nopea toimenpide, joten työssä mainittuja palveluntarjoajia ja niiden eroja kannattaa punnita oman yrityksen digitalisoinnissa tarkkaan. Osaa-va ja määrätietoinen yrittäjä voi myös digitalisoida yrityksensä prosessit oma-toimisesti, mutta se vaatii huolellisesti toteutettuna runsaasti suunnitelmallisuutta, osaamista ja aikaa. Kun mikroyritykselle valitaan juuri sille sopivat digitaaliset työkalut, saadaan taloudellisia ja ajallisia säästöjä. Digitalisoinnin myötä yrityksen asioita voidaan hoitaa ajasta ja paikasta riippumatta, palvelu-laatua kohennetaan ja yrityksen toimintaa tehostetaan ja muutetaan ekologi-semmaksi.

Digitalisaation myötä toimialoja purkautuu, yhdistyy ja toisaalta myös syntyy. Vanhoja työpaikkoja häviää digitalisaation myötä, mutta toisaalta työn tekemisen tapa muuttuu ja kehittyneet toimintatavat luovat uusia mahdollisuuksia. Jotta yritys selviää digitaalisesta murroksesta ja menestyy, sillä on oltava vahva visio siitä, miten digitaalisuus vaikuttaa oman organisaation toimintaan. Yritysten asiakkaat käyttävät jatkossa entistä enemmän mobiililaitteita, ja siten verkossa näkymätön yritys ei voi menestyä. Digitaalisten palveluiden hyödyntämisen merkitys korostuu mikroyritysten toiminnassa tulevaisuudessa entistä enemmän, eikä pienilläkään yrityksillä ole varaa jäädä digitalisaation ulkopuolelle.

Opinnäytetyö ja sen tekoprosessi oli opettavainen kokemus suunnitelmallisuudesta, ajanhallinnasta ja järjestelmällisyydestä. Eniten opin näiden asioiden haasteellisuudesta. Työ auttoi kehittämään itseäni, ja oli samalla tärkeä oman ammatillisen kehittymiseni kannalta.

Lähteet

- Alasoini, T. 2015. Digitalisaatio muuttaa työtä – millaista työelämää uudistavaa innovaatiopolitiikkaa tarvitaan? Työpoliittinen aikakauskirja 2/2015, työ- ja elinkeinoministeriö, 26–37.
- Ammattinetti. 2018. Taloushallinto. KEHA-keskus.
<http://www.ammattinetti.fi/ammattialat/detail/19/6d91ff7ac0315a8d0144dd9038a77bb1>. 29.1.2018.
- Apple. 2017. iCloud – Apple (FI). Apple Inc. <https://www.apple.com/fi/icloud/>. 30.10.2017.
- Castrén, S. & Leutola, S. 2006. Sähköisen liiketoiminnan vaikutukset yrityksen strategiaan. Lahden ammattikorkeakoulu.
<https://theseus.fi/bitstream/handle/10024/11195/2007-04-03-03.pdf?sequence=1>. 17–25. 9.10.2017.
- Digimarkkinointi. 2018. Sosiaalisen median kanavan valitseminen.
<https://www.digimarkkinointi.fi/blogi/sosiaalisen-median-kanavan-valitseminen>. 4.4.2018.
- DNA. 2018. Mikroyrittäjälle. <https://www.dna.fi/yrityksille/mikroyrittajille>. 15.4.2018.
- Dropbox. 2017. Upgrade for 1 TB of storage and time-saving extras.
<https://www.dropbox.com/plans?trigger=homepagefoot>. 29.10.2017.
- Elisa Oyj. 2018. Elisa Yritystietoturva. <https://yrityksille.elisa.fi/yritystietoturva>. 15.4.2018.
- Fonecta. 2017. Kotisivukone. Perusta verkkokauppa helposti.
<https://www.kotisivukone.fi/esittely/verkkokaupparatkaisu>. 3.11.2017.
- Google. 2017. Hinnoitteluopas. https://www.google.com/intl/fi_ALL/drive/pricing/. 30.10.2017.
- Google optimointi. 2018. Mitä Google optimointi tarkoittaa ja miksi se on kannattavaa?
<http://www.googleoptimointi.com>. 29.1.2018.
- Harmaala, M., Toivola, T., Faehnle, M., Manninen, P., Mäenpää, P. & Nylund, M. 2017. Jakamistalous. Alma Talent Oy. Liettua: Balto Print.
- Helin, M. 2014. Sähköisen liiketoiminnan kehittäminen – case kantahämäläiset pk-yritykset. Tampere: Tammerprint Oy.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/78528/HAMK_ePro_2014_eKirja.pdf?sequence=1. 9.10.2017.
- Helsingin kaupunki. 2017. Asiointipalvelut. <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/hallinto/palvelut/verkoasiointi/asiointipalvelut/asiointipalvelut>. 16.4.2018.
- Härkönen, P. & Timonen, J. 2017. Digitaalinen taloushallinto ja sen ongelmat mikroyrityksissä. Lappeenranta University of Technology.
https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/134758/Kandidaatintyo_Harkonen_Timonen.pdf?sequence=2. 4.4.2018.
- Jokilampi, J. 2016. Mikroyritysten Suomi. Ukko.fi. <https://www.ukko.fi/mikroyritysten-suomi/>. 4.4.2018.
- Kangasmaa, N. & Tonttila, T. 2015. Digitaalinen markkinointi pienessä yrityksessä Case: Eazybreak Oy. Laurea ammattikorkeakoulu.
<http://www.theseus.fi/handle/10024/88238>. 4.4.2018.
- Kela. 2017. Asiointipalvelut työnantajille. <http://www.kela.fi/asiointi-tyonantajat>. 4.4.2018.
- Kielijelppi. 2010. Lähteeseen viittaaminen. Helsingin yliopisto.
<http://kielijelppi.virtamieli.fi/kirjoitusviestinta/lahteeseen-viittaaminen>. 24.4.2018.
- Koivula, E. 2017. Uusi kirjanpitolaki keventää pien- ja mikroyritysten tilinpäätöksiin liittyviä velvoitteita. BDO Oy. <https://www.bdo.fi/fi-fi/nakemyksia/julkaisut/artikkelit/uusi-kirjanpitolaki-keventaa-pien-ja-mikroyrityst>. 7.4.2018.

- Koppa. 2015. Laadullinen tutkimus. Jyväskylän yliopisto.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>. 27.3.2018.
- Koskinen, R. 2017. Digitalisaation tuottamat hyödyt pienyrityksille. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu Oy.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/135569/Koskinen_Robert.pdf?sequence=1&isAllowed=y. 22.1.2018.
- Lehto, M. & Neittaanmäki, P. Digitalisaatio muuttaa yhteiskunnan ja yksilöiden tapaa toimia. Tiedepolitiikka 1/2016, 56–63.
- LibreOffice. 2017a. Mikä LibreOffice on. The Document Foundation.
<https://fi.libreoffice.org/tutustu/libreoffice/>. 24.10.2017.
- LibreOffice. 2017b. Tuorein LibreOffice. The Document Foundation.
<https://fi.libreoffice.org/lataa/tuorein-libreoffice>. 3.11.2017.
- Merit Aktiva. 2018. Liity tuhansien Aktiva-ohjelman käyttäjien joukoon ja löydä helpoin tapa huolehtia kirjanpidosta ja laskutuksesta. Merit Software Oy.
<https://www.meritaktiva.fi/hinnat/>. 16.4.2018.
- Microsoft. 2018. Hanki Office 365:n uusimmat kehittyneet ominaisuudet. Microsoft Corporation. <https://products.office.com/fi-fi/business/compare-more-office-365-for-business-plans>. 12.4.2018.
- Microsoft. 2017. Microsoft OneDrive –palvelupaketit. Microsoft Corporation.
<https://onedrive.live.com/about/fi-fi/plans/>. 30.10.2017.
- Netvisor. 2018. Pienyrityksen laskutus- ja kirjanpito-ohjelma. Visma.
<https://netvisor.fi/pienyrittajan-laskutusohjelma/>. 16.4.2018.
- Palkka.fi. 2017. Miten käytän Palkka.fi:tä?. Verohallinto.
https://www.palkka.fi/Tiedote/palkkafi_esite.pdf. 25.10.2017.
- Planeetta. 2017. Responsiiviset sivut ym. ominaisuudet. Planeetta Internet Oy.
<https://www.planeetta.net/kotisivut/ominaisuudet.html>. 12.12.2017.
- Salmio, P. 2012. Pilvipalvelut. Turun ammattikorkeakoulu.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/41634/salmio_petri.pdf?sequence=1. 8.1.2018.
- Telia. 2017. F-Secure Protection Service for Business. Telia Company.
<https://sovelluskauppa.telia.fi/apps/158282?overview#!editions>. 15.4.2018.
- Tilastokeskus. 2017. Mikroyritys | Käsitteet | Tilastokeskus. Tilastokeskus.
<http://www.stat.fi/meta/kas/mikroyritys.html>. 23.10.2017.
- Viherä, M. & Viukari, L. 2015. Digitalisaatio mikroyrityksissä. Digitalisaatio mikroyrityksissä – mikroyritykset tieto- ja viestintätekniikan luonteviksi käyttäjiksi. Issuu. <https://issuu.com/viheraverstas/docs/digi5>, 7–15. 25.10.2017.
- Webbituote. 2017. Helppo verkkokauppa. WordPress / WooCommerce nettikauppa. Webbituote. <https://helppoverkkokauppa.fi>. 13.11.2017.
- Webbituote. 2017. Kotisivut yritykselle. <https://webbituote.fi/kotisivupalvelut/kotisivut-yritykselle-hinta/>. 13.11.2017.
- Webnode. 2017. Premium palveluiden hinnat. Webnode AG.
<https://www.webnode.fi/hinnat-w2.14.11.2017>.
- Wikipedia. 2015a. Sähköinen asiointi. 28.11.2017.
https://fi.wikipedia.org/wiki/Sähköinen_asiointi.
- Wikipedia. 2015b. Kyberturvallisuus. 3.11.2017.
<https://fi.wikipedia.org/wiki/Kyberturvallisuus>. 5.7.2017.
- Wikipedia. 2018a. Digitalisaatio. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Digitalisaatio>. 4.4.2018.
- Wikipedia. 2018b. Jakamistalous. 13.2.2018. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Jakamistalous>. 4.4.2018.
- Yritys-Suomi. 2017. Yrityspalvelut yhdessä osoitteessa. Työ- ja elinkeinoministeriö.
<https://yrityssuomi.fi>. 25.10.2017.